

## ITALIJA

### Na zgodovinskem razpotju

Sodeč po poročilih gospodarskih ministrov v romskem parlamentu mora biti razvoj italijanskega gospodarstva v zadnjih letih zelo ugoden: lahki zastoj v industriji je lani nadomestila dobra letina, primanjkljaj trgovske bilance se je zmanjšal in prebitek v plačilni bilanci povečal. Poleg tega se je indeks industrijske proizvodnje od januarja na februar 1959 dvignil od 145,5 na 151,7. Lahko bi se našli več drugih ugodnih postavk, tako na primer, da so davki vrgli državni blagajni več kakor jih je predvideval proračun.

Po vsem tem narodni dohodek in z njim bogastvo italijanskega naroda se vedno raste. Kje so potem vzroki tako slišovitih gibanj za zboljšanje življenjskih pogojev? Od kod to nezadovoljstvo med delavskimi in uradniškimi množicami? Da bi bila velika stavkovna gibanja samo plod politične agitacije? To ne drži, ker se stavek navadno udeležuje sindikalne organizacije vseh barv, napredne kakor tudi konservativne. V tem pogledu je zgovorno gibanje državnih pa tudi bančnih nameščencev, ki ne morejo biti pod izključnim vplivom najmočnejše sindikalne organizacije, ki načelno nasprotuje sedanji kršćansko-demokratski vladavini.

Vladna poročila o gospodarskem razvoju so lahko ugodna, toda med njimi in življenjsko stvarnostjo obstajajo krkeča nasprotja. Socialni položaj v državi se zaostruje, življenjski pogoji se toraj ne razvijajo vsr in s splošnim gospodarskim napredkom. Verjetno je pa, da so vladna poročila o gospodarskem razvoju preoptimišćena. Vsekakor bo nove napetosti, ki nastajajo med delavcem in delodajalcem, kriva tudi nesorazmerna delitev dohodka, ki nastaja zaradi povečanja proizvodnje.

Vlada je deloma ugodila zahtevam državnih nameščencev in privolila na nov izdatek okoli 90 milijard lir, glede njihovih novih zahtev (okoli 7 milijard izdatkov) pa odlašala odločitve. Vsekakor pomeni za državne nameščence uvedba sistema plač, ki se avtomatično ureja na podlagi premišćene lestvice (vzorec) z gibanjem življenjskih stroškov) važno pridobitve.

Delodajalci se močno upirajo zahtevam sindikatov za zvišanje plač in priznanju drugih ugodnosti, ki naj se vneso v nove skupne pogodbe. Okoli 3 milijone nameščencev in delavcev se udeležuje raznih vrst gibanj kakor delnih stavk in pravih stavk: bančni u-slubenci, kovinarji vseh vrst (v železarstvu, ladjedelski industriji, elektromehaniki in avtomobilskih tovarnah), tekstilci, kamnarji, lesni in kmečki delavci po raznih pokrajinah Italije.

Sindikati postavljajo svoje zahteve takole: delovne pogodbe so zastarele, življenjski stroški naraščajo kljub trenutnemu sezonskemu popuščanju. Socialni položaj delavstva ni v pravem razmerju ne z deljanskimi življenjskimi stroški ne z veljanimi napredkom v proizvodnji v zadnjih letih. Delodajalci bi samo radi obnovili stare delovne pogodbe z dosedanjimi dolobčami. Le v nekaterih panogah so pripravljene nekoliko popustiti. Tako bi na primer lastniki kamnolomov priznali povišek plač za 2%, medtem ko delavci zahtevajo 10%. Lesni industriji bi pristali na 2,5% povišek, a delavci zahtevajo 8 odstotkov poviška.

Segnjeje vlada prepušća vsaj za sedaj te ostre socialne spore svobodni igri. To je po francosko povedano politika «laissez faire» (vsak naj si pomaga kakor more). Prejšnja Fanfanijeva vlada je bila usmerjena na levo in je pripravljala odločne socialne preobrazbe ter pogosto posegla v odnose med delom in kapitalom, a prav zato so jo strmoglavili konservativni krogi.

Tudi največji optimisti se zdaj ne morejo izogniti vprašanju: kako dolgo bo lahko še trajala ta politika laissez faire? Celotno gospodarstveniki liberalne kova (E. Corbino) zahtevajo odločne posejstvo vladne pri oblikovanju tržnih cen; tako na primer zahtevajo ta gospodarstveniki, naj se izločijo števini nepotrebnih posredovalci od proizvajalca do potrošnika, da bi se živila lahko pocenila. K dviganju življenjskih stroškov pripomore v Italiji v veliki meri tudi vsakoletno avtomatično zvišanje najemnin v starih hišah za 20%.

Italija je glede gospodarske in socialne politike očitno na zgodovinskem razpotju. Fanfani je hotel kreniti na levo, kolikor mu je dopušćala kršćanska ideologija, Segni pa vozi naprej po izhajanju poti. Kako dolgo bo to še mogoče?

## Nastop proti ravnanju Turcije

Agencia »Italia« poroča: Italijanško zunanje ministrstvo je že večkrat posredovalo zaradi sovjerstvene protekcionistične politike, ki jo izvaja Turcija v trgovskem pomorskem prometu, ko zapoveduje, da morajo dolocene pošiljke blaga, namenjenega v Turcijo, prevažati samo turške ladje. Ker teh ladij ni dovolj, prihaja od zastojna v pošiljanju blaga v to državo zlasti iz Trsta. Druga nevesćnost, ki so jo krive turške oblasti, je v tem, da del tranzitnega prometa, ki bi moral iti iz Trsta, odvajajo po kopnem; zaradi tega nastaja nevarnost, da se bo tržaški pristanišćki promet še bolj zmanjšal, ker železnice tistih držav, po katerih gre kopna pot v Turcijo, pospešujejo to ravnajo z zelo ugodnimi prevozninami.

Italijanska vlada je glede tega večkrat sama posredovala v Ankarli. Ker pa to ni zadostilo, se je zavzela lani decembra, naj bi nastopila tudi Organizacija za evropsko gospodarsko sodelovanje. To se je zgodilo, ko je Turcija zaprosila za finančno pomoč te ustanove. Zdaj čakajo, kakšen bo izid njenega posredovanja pri turški vladi.



Da doseže zaželene ućinke, mora karikaturo pretiravati. Po tem pravilu se je ravnal tudi Nemer Fritz Wolf, ki ga je uredništvo hamburškega lista »Die Welt« zposlojilo, naj članek o vzrokih spora med Sovjetsko zvezo in Egiptom primerno ilustrira. Danes je namreć za vprašanje, ali je Naser, predsednik Zdruzene arabske republike (Egipta in Sirije), res tako moćno odvisen od Hruščeva (Sovjetske zveze), kakor prikazuje karikaturo, da se Hruščev lahko igraćka z njim. Združena arabska republika si namreć v zadnjem času na vso moć prizadeva, da bi gospodarsko odvisnost od Sovjetske zveze čim bolj oslabil, a tem, da bi obnovila stare gospodarske stike z zahodnimi državami.

V eni izmed svojih izjav je Naser nam glasil, da bi bil Egiptu dobrodošel ameriški kapital, s katerim bi Združena arabska republika lahko izvedla svoj petletni gospodarski načrt; v ta na-

Izvedenci v kmetijstvu in zunanjih trgovini s kmetijskimi pridelki se v zadnjem času priužujejo, da v zahodni Evropi ni enotnega načrta za razvoj kmetijstva. Posamezne države si na svojo roko prizadevajo, da bi dvignile kmetijsko proizvodnjo. To pomanjka- je vzajemne vskladitve povroća naraščajoćo konkurenca. Tako nastajajo zapleteno mednarodno vprašanje, ker vsaka vleće na svojo stran. Takoj po vsaki tega vprašanja ni bilo, saj je bilo v pomanjkanje hrane tako veliko, da je vsaka država z lahkoto razpešćala svoje kmetijske pridelke. Ko so se pa pozneje pričele kopiciti zaloge in je kmetijski pridelke narasel, so morale nastati velike težave, ker pač ni bilo mogoće več z lahkoto plasirati kmetijskih pridelkov.

Pospeševanje kmetijske proizvodnje z raznimi sredstvi kakor z vzdrževanjem visokih cen in nagradami je dvignilo kmetijske pridelke, toda prav zaradi tega je trgovinska izmenjava med posameznimi zahodnimi državami, kakor tudi med zahodno Evropo in čez-

meni potrebuje 840 milijonov dolarjev. Izvedenci Mednarodne banke za obnovo proućujejo v Kairu moćnost za finansiranje dela za poglobitev in razširitev Sueškega prekopa. Naser si o oćitno prizadeva, da bi v gospodarski politiki ustvaril nekakšno ravnovesje med Vzhodom in Zahodom za svoje državo. Tako je tudi javno izrazil svoje želje, da bi se rad sestal s podpredsednikom Združenih ameriških držav Nixonom, ko se bo tla vraćal iz Moskve. Politični spor med Moskvo in Kairom zaradi podpore, ki jo daje ZS SR politiki iranskega predsednika Kame- sa, se je z javnega pozorišća prenesel v dopisovanje. Naser trdi, da mu je Hruščev v svojem pisnu sporoćilu, da se ZSSR ne bo več mešala v arabske zadeve. Kasem in Naser sta si smrtna sovražnika, ker ni hotel Irak pristopiti k Zdruzeni arabski republiki, temveć skuša celo otrdati Sirijo od nje.

Spanija je uvoz bombaža iz Egipta povećala od 40.332 v prvih treh mesecih leta 1957 na 231.701 kantarjev v letošnjem letu. Italijanski uvoz egiptovskega bombaža se je v tem času dvignil od 82.869 na 125.485. Arabska republika si prizadeva, da bi pospešila trgovino z Italijo, odkar je obiskal Egipt predsednik Fanfani.

Vse komunistične države so v treh mesecih tega leta kupile v Egiptu 2 milijona 190.177 kantarjev bombaža, medtem ko so druge države, med katere je všteta tudi Jugoslavija, kupile v tem času 720.436 kantarjev bombaža. Naj navedemo še kolićino bombaža, ki so ga kupile nekatere posamezne države: Kitajska 310.808 kantarjev, Poljska 191.355, Indija 129.042, Japonska 125.681 in Jugoslavija 113.124 kantarjev.

## Za vskladitev zahodnega kmetijstva

morskim deželami popustila. Tako se je zgodilo, da je na primer Italija imela preveć pšenice, Belgija preveć mašala in Vel. Britanija preveć jajc. Z državnimi podporami se je pridobivanje raznih živil v posameznih deželah tako dvignilo, da so pridobivanja živila zadošćala za kriće domaćega trga in da je blago cele preostajalo za izvoz. Pri tem nastajajo zanimivo vprašanje, ali je bilo z gospodarskega vidika zdravilo, da so v nekaterih deželah, v katerih niso bili dani ugodni vremenski in zemeljski pogoji za razvoj kmetijstva, umetno pospeševali pridobivanje doloćenih pridelkov, ki jih je bilo tako mogoće pridelovati samo z visokimi stroški. Na drugi strani pa so ostajale neprodane zaloge kmetijskih pridelkov v deželah, kjer je bila zaradi ugodnih razmer proizvodnja cenejša. Tako sta zaradi siljene kmetijske proizvodnje v drugih deželah zgubili vačne trge v tu-

jni Danska in Norveška. Dosedanji poskusji, da bi vskladili kmetijsko proizvodnjo, so je malo uspeli. Tako je propadel načrt za ustanovitve »zelenega polja« (green pool). Već praktičnega uspeha pa so dala posvetovanja v okviru Organizacije za gospodarsko sodelovanje v Evropi (OE. EC). Osnovni odbori te organizacije proućujejo razvoj v posameznih deželah in z navesti vplivajo na kmetijsko proizvodnjo. (Vprašanje načrtnega kmetijstva v zahodnih državah obravnava brošura »Agricultural Policies in Western Europe« — PEP — 16, Queen Anne's Gate, SW 1 — London — 3 šil. 6 penjev).

FINSKO POHISTVO ZA NEMCJO. V prvem tromesečju tega leta je Finska izvozila v Zahodno Nemcijo več pohištva kakor vse lansko leto. Njen izvoz je dosegel 167 milijonov nemških mark. Ali je Sovjetska zveza prišla prva na dan s predlogom, naj se ti poskusji ustavijo samo iz propagandnih razlogov? Ali je morda to storila, ker ima že dovolj atomskega orožja v zalogi, da lahko v primeru spopada uničí svoje nasprotnike? To so vprašanja, ki si jih postavljajo nekateri komentatorji. Pri tem ugotavljajo, da imajo tudi Amerićani že dovolj atomskega orožja, da si lahko privoščijo takšen spopad s Sovjetsko zvezo. Vsekar — ugotavlja zahodni tisk — obstaja na sovjetski strani volja, da se doseže sporazum glede ukinitve poskusov. Nekateri so mnenja, da predstavljajo ti poskusji tudi za Sovjetsko zvezo tekoćo finanćno breme in da je tudi v tem eden izmed razlogov, iz katerih so se sovjetski odposlanci v Zenevi pokazali v tem pogledu sprajljljive. »New York Herald Tribune« meni, da bi Sovjetska zveza nerada uvedla svoje zavzevice v tajnosti atomskega orožja, medtem ko je Amerika nasproti svojim glavnim zavzevcem to že storila.

Nenadna sprajljljivost ZSSR. Neki sodelavec velikega ameriškega lista »N. Y. Herald Tribune« je mnenja, da je mednarodna konferenca za odpravo atomskih poskusov v Zenevi važnejša kakor konferenca zunanjih ministrov štirih velsil za rešitev nemškega vprašanja. Ker je gradivo za obe konferenci tako obsežno, da bi mu prizadeti zunanjji ministri ne mogli posvetiti dovolj pozornosti, ako bi se obe konferenci istočasno nadaljevati, je bilo delo mednarodne konferenca za odpravo atomskih poskusov odločno, dokler bo trajala konferenca štirih ministrov velikih držav.

Sovjetska zveza in zahodne države naj bi se v posebni mednarodni pogodbi za vedno odpovedale poskusom z atomskim orožjem. Takšna obveza bi tudi vsebovala praktično prepoved uporabe atomskega orožja v vojni. Zahodni listi pripominjajo k tej ženevski konferenci, ki je bila odložena do 8. junija, da so sovjetski odposlanci v zadnjem času pokazali veliko sprajljljivost in tudi sprejeli ameriški predlog, naj izvedenci proućijo, kako bi se dali ukiniti atomski poskusji v atmosferi in pod zemljo.

V nekaterih zahodnih predelih Evrope so ugotovili, da je radioaktivnost narasla kar za 400%, vendar gre za radioaktivne snovi, katerih nevarnost je kratkotrajna. Na drugi strani naj

## Gospodarska odvisnost ZAR od ZSSR

### Naser obnavlja stare zveze z Zahodom

#### Egiptovski bombaž kupuje predvsem Sovjetska zveza

Podatki o izvozu egiptovskega bombaža kažejo, da je Sovjetska zveza še vedno glavni odjemalec bombaža, ki je eden izmed glavnih izvoznih pridelkov Egipta. Po vsem tem je egiptovska zunanja trgovina še vedno moćno navezana na Sovjetsko zvezo in sovjetske zavzevciske države; toda v zadnjem času se skuša Egipt postaviti bolj na neodvisne noge, to je navezati stare trgovinske stike tudi z zahodnimi državami. Ta težnja se opaža toliko bolj, odkar so se poslabšali politični odnosi med Egiptom in vzhodnoevropskimi državami zaradi političnega razvoja v Iraku.

Zivahejša postaja prodaja egiptovskega bombaža Vel. Britaniji, ki je bila pred izbruhom sueške krize med prvimi kupci egiptovskega bombaža. Po zadnjem finanćnem sporazumu med oboema državama, se je ustvarila ugodnejša podlaga tudi za razvoj trgovine, torej za prodajo egiptovskega bombaža Veliki Britaniji, čeprav se niso bili obnovljeni diplomatski odnosi. V prvih treh mesecih letošnjega leta je Sovjetska zveza kupila v Egiptu 909.345 kantarjev bombaža (kantare tehta 44,5 kg). Za Sovjetsko zvezo je najmoćnejši kupec Čečkoslovaška s 499.066 kantarji.

Velika Britanija je na tretjem mestu s 358.391 kantarji. V istem razdobju lanskega leta so Angleji kupili samo 42 kantarjev egiptovskega bombaža; tedaj se ni bil rešen finanćni spor med oboema državama. Čeprav se trgovinski odnosi med Vel. Britanijo in Egiptom v zadnjem času izboljšujejo, so bombažni strokovnjaki mnenja, da se Vel. Britanija glede odkupa egiptovskega bombaža ne bo več povzpela na prvo mesto. Nekdaj je bil Egipt popolnoma odvisen od Vel. Britanije v pogledu svojega uvoza. Ti časi se ne vrnejo več. Danes je med zahodnimi državami glede splošne trgovinske menjave z Združeno arabsko republiko na prvem mestu Zah. Nemcija.

Spanija je uvoz bombaža iz Egipta povećala od 40.332 v prvih treh mesecih leta 1957 na 231.701 kantarjev v letošnjem letu. Italijanski uvoz egiptovskega bombaža se je v tem času dvignil od 82.869 na 125.485. Arabska republika si prizadeva, da bi pospešila trgovino z Italijo, odkar je obiskal Egipt predsednik Fanfani.

Vse komunistične države so v treh mesecih tega leta kupile v Egiptu 2 milijona 190.177 kantarjev bombaža, medtem ko so druge države, med katere je všteta tudi Jugoslavija, kupile v tem času 720.436 kantarjev bombaža. Naj navedemo še kolićino bombaža, ki so ga kupile nekatere posamezne države: Kitajska 310.808 kantarjev, Poljska 191.355, Indija 129.042, Japonska 125.681 in Jugoslavija 113.124 kantarjev.

Heinz je omenil, da so evropske države leta 1953 izvozile v Ameriko za 2 milijardi dolarjev blaga, medtem ko je v lanskem letu evropski izvoz dosegel kar 3,3 milijarde dol. Se pravi, da je narasel v letih tetih za 65%. Lansko leto je evropski izvoz v Ameriko napredoval za 10% v primeri z letom 1957. Evropska proizvodnja si če dalje bolj prizadeva, da svoje izdelke prilagoj zahtevam ameriškega trga in sprejemam okusa ameriških odjemalcev. Letos na primer se je izvoz avtomobilov v Ameriko še povećal v primeri z lanskim, ki je dosegel 430.000 vozil. Po vpraševanju po odlično izdelanih trošnih proizvodih, ki jih lahko izdelujejo evropske dežele, se v Ameriki stopnjuje. Po vsem tem je upravićeno upanje, da se bo evropski izvoz v Ameriko v bodoće še povećal. O tem razvoju je tisk prenalno obeščeval javnost. Kratek gospodarsko mrtvilo, ki je nastopilo v Ameriki, ni bilo nevarno za trgovinsko bilanco evropskih dežel, ker se v istem času ni povećalo povpraševanje po tujem blagu v Evro-

pe. Upadel je ameriški uvoz blaga, ki je v neposredni zvezi z ameriško industrij. Ker ni upravićen strah za ravnovesje v zunanji trgovini evropskih držav, je Heinz izrazil upanje, da bo del evropske države v večji meri kupovale ameriško blago.

FINANSIRANJE AMERIŠKEGA IZVOZA V ITALIJO. Ameriška državna banka Export-Import Bank se je prejšnji mesec obvezala, da bo finansirala izvoz ameriških strojev in industrijske opreme v Italijo v vrednosti 11.500.000 dolarjev. Pogodba, ki zadeva to posojilo, je bila podpisana med omenjeno banko in italijanskim Inštitu Mobilare Italiano. Ta zavid bo podeljeval italijanskim industrijskim podjetjem dolgoročna posojila.

TRGOVINA MED ITALIJO IN ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI. Primanjkljaj v trgovinski menjavi z Združenimi državami se je v prvih 11 mesecih lanskega leta znatno zmanjšal v korist Italije, če ga primerjamo s primanjkljajem v istem obdobju predlanskega leta. Od januarja do novembra lani je Italija prodala v Ameriko za 242,7 milijonov dolarjev blaga, predlanskim pa za 221,1 milijonov. Povećanje znaša torej 9,8%. Ameriškega blaga je Italija kupila lani za 450,5 milijonov. Uvoz iz Združenih držav se je torej zmanjšal za 24,7%. Primanjkljaj v trgovini z Ameriko se je skrćil od leta 1957 do lani za 44,90%, ali za 90 milijonov dolarjev.

ZORAN POLIĆ O KORISTIH CARINSKEGA SISTEMA. Državni podtajnik v tajnistvu za finance FLRJ Zoran Polić je v svoji izjavi dopisniku Tanjuga naglasil, da pomeni novi osnutek carinskega zakona, ki ga je sprejel Zvezni izvršni svet in ki je bil predložen v odobritve Zvezni skupščini, usrešćenje namena, da Jugoslavija v kratkem preide od današnjega nepreciznega sistema koeficientov k čistemu carinskemu sistemu. Ta bo tudi v jugoslovanski trgovini v popolni meri izvrševal naloge, ki pripadajo carinam. Dokler je pri upravi jugoslovanskih podjetij kakor tudi v zunanji trgovini veljalo upravno vodenje porode, niso bile carine uporabljene kot orodje v zunanji trgovini; carinarine so samo nadzorovale uvoz in izvoz. Odkar se podjetja in gospodarske ustanove upravljajo neodvisno, nastajajo novi položaji, ki zahteva uvedbo carinskega sistema; na nekaterih področjih se carine že uporabljajo za urejevanje uvoza, vendar je to preveć težavno, ker carine na primer ne nadzorajo uvoza avtomobilov in motornih koles v zasebne namene. Osnutek novega carinskega zakona postavlja okvir bodoćega carinskega sistema. Novi carinski zakon naj prispeva k razčišćenju na področju jugoslovanskega deviznega sistema. Poleg tega naj pomeni začetek odprave sistema koeficientov, kateremu so sledil carinski sistem. Ta dokončni prehod od sistema koeficientov k carinskemu sistemu bo izvršen postopoma, za kar bo potrebno še dolgo proućevanje. Carinski sistem ne zavaruje bolje jugoslovanskih gospodarskih koristi samo v zunanji trgovini, temveć zahteva še bolj nujno uvedbo notranji gospodarski razvoj.

MNENJA SE KRIZAJO. Kakor rećeno je Ameriška atomska komisija opozorila na nevarnost, ki nastaja zaradi prepoznih atomskih poskusov (z eksplozijami atomskih in drugih jedrskih bomb), toda nekateri posamezni člani te komisije so mnenja, da ta nevarnost ni tako velika. Sploh ni bilo mogoće doseći pri izvednicah popolnega sporazuma v tem pogledu. Medtem ko nekateri svarjajo pred veliko nevarnostjo, kateri se človeštvo izpostavlja s poskusji, so drugi mnenja, da se bodo plasti, prenasienčne z radioaktivnimi snovmi, spustile iz stratosfere morda šele čez sto let. Ti izvedenci trdijo tudi, da ni večje nevarnosti od radioaktivnosti, ki jo povroćajo jedrski poskusji, kakor od naravnih radioaktivnosti.

### RAZSTAVI V MOSKVI IN N. YORKU

Kljub politični napetosti med Washingtonom in Moskvo si državi prizadevata, da bi pospešili medsebojno trgovinsko izmenjavo. V ta namen bo sta priredili ameriško razstavo v Moskvi, istočasno pa sovjetsko razstavo v New Yorku. Ruska razstava v New Yorku se prične 30. junija. Pomoćnik ravnatelja sovjetske razstave Aleksej Manzulov je na tiskovni konferenci odgovoril na nekatera vprašanja časnikarjev o teh zanimivih pobudah. Dejatelj je, da bo sovjetska razstava v New Yorku je marsičemu podobna, v kolikor gre za izbiro blaga, sovjetski razstavi na svetovni razstavi v Bruslju. Manzulov je dodal, da želi Sovjetska zveza, da bi se izmenjavala blaga z Združenimi ameriški državami povećala; na želost je ameriška vlada postavila umetne ograje nadaljnemu povećanju trgovine. Predstavniki sovjetskih trgovinskih podjetij, ki se bodo udeležili newyorške razstave bodo radi sprejeli ameriška naročila. Manzulov je dodal, da pričakuje, da pride v Moskvo v času ameriške razstave tudi mnogo ameriških poslovnih ljudi. Upravićeno je upanje, da bodo tudi oni zaključili važne kupćije. Na sovjetski razstavi v New Yorku (City Coliseum) bodo zastopani industrija, poljedelstvo in razne sovjetske vede, nadalje sovjetski načrti glede zdravlja, vzgoje in soc. oskrbe.

### Angleški dolgoroćni krediti Sovjetski zvezi?

Pred dobrim tednom je prisnela v Moskvo angleška trgovinska delegacija, ki jo vodi minister za trgovino (preds. Trade Boarda) David Eccles. Sovjetsko-angleški trgovinski pogajanjem pozornost sledijo v vseh zahodnoevropskih poslovnih krogi ne samo kot primeru, ki utegne biti poućen za bodoći razvoj sovjetske zunanje trgovinske politike, temveć tudi, ker računajo, da bi v primeru neuspeha teh pogajanj imeli morda sami kakšno korist. V Franciji, Švici in na Švedskem so preprićani, da bodo sovjetska podjetja dala naročila njihovim industrijskim podjetjem, ako ne bi pogajanja med Londonom in Moskvo uspela. Dopisnik londonskega »Observerja« iz Moskve ugotavlja, da je bil začetek

## Boj za ameriški trg

### Evropski izvoz v ZDA nad 3 milijarde dolarjev

Kako važen je postal za evropske države ameriški trg, je očitno iz poroćila, ki ga je podal na zadnjem zasedanju evropske gospodarske konferenca v Zenevi načelnik ameriškega odposlanceva Henry J. Heinz. Naraščanje izvoza iz evropskih držav v Ameriko je toliko bolj značilno, ker se hkrati Amerićani več ali manj vzemirajo zaradi upadanja ameriškega izvoza.

Heinz je omenil, da so evropske države leta 1953 izvozile v Ameriko za 2 milijardi dolarjev blaga, medtem ko je v lanskem letu evropski izvoz dosegel kar 3,3 milijarde dol. Se pravi, da je narasel v letih tetih za 65%. Lansko leto je evropski izvoz v Ameriko napredoval za 10% v primeri z letom 1957. Evropska proizvodnja si če dalje bolj prizadeva, da svoje izdelke prilagoj zahtevam ameriškega trga in sprejemam okusa ameriških odjemalcev. Letos na primer se je izvoz avtomobilov v Ameriko še povećal v primeri z lanskim, ki je dosegel 430.000 vozil. Po vpraševanju po odlično izdelanih trošnih proizvodih, ki jih lahko izdelujejo evropske dežele, se v Ameriki stopnjuje. Po vsem tem je upravićeno upanje, da se bo evropski izvoz v Ameriko v bodoće še povećal. O tem razvoju je tisk prenalno obeščeval javnost. Kratek gospodarsko mrtvilo, ki je nastopilo v Ameriki, ni bilo nevarno za trgovinsko bilanco evropskih dežel, ker se v istem času ni povećalo povpraševanje po tujem blagu v Evro-

pe. Upadel je ameriški uvoz blaga, ki je v neposredni zvezi z ameriško industrij. Ker ni upravićen strah za ravnovesje v zunanji trgovini evropskih držav, je Heinz izrazil upanje, da bo del evropske države v večji meri kupovale ameriško blago.

FINANSIRANJE AMERIŠKEGA IZVOZA V ITALIJO. Ameriška državna banka Export-Import Bank se je prejšnji mesec obvezala, da bo finansirala izvoz ameriških strojev in industrijske opreme v Italijo v vrednosti 11.500.000 dolarjev. Pogodba, ki zadeva to posojilo, je bila podpisana med omenjeno banko in italijanskim Inštitu Mobilare Italiano. Ta zavid bo podeljeval italijanskim industrijskim podjetjem dolgoročna posojila.

TRGOVINA MED ITALIJO IN ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI. Primanjkljaj v trgovinski menjavi z Združenimi državami se je v prvih 11 mesecih lanskega leta znatno zmanjšal v korist Italije, če ga primerjamo s primanjkljajem v istem obdobju predlanskega leta. Od januarja do novembra lani je Italija prodala v Ameriko za 242,7 milijonov dolarjev blaga, predlanskim pa za 221,1 milijonov. Povećanje znaša torej 9,8%. Ameriškega blaga je Italija kupila lani za 450,5 milijonov. Uvoz iz Združenih držav se je torej zmanjšal za 24,7%. Primanjkljaj v trgovini z Ameriko se je skrćil od leta 1957 do lani za 44,90%, ali za 90 milijonov dolarjev.

ZORAN POLIĆ O KORISTIH CARINSKEGA SISTEMA. Državni podtajnik v tajnistvu za finance FLRJ Zoran Polić je v svoji izjavi dopisniku Tanjuga naglasil, da pomeni novi osnutek carinskega zakona, ki ga je sprejel Zvezni izvršni svet in ki je bil predložen v odobritve Zvezni skupščini, usrešćenje namena, da Jugoslavija v kratkem preide od današnjega nepreciznega sistema koeficientov k čistemu carinskemu sistemu. Ta bo tudi v jugoslovanski trgovini v popolni meri izvrševal naloge, ki pripadajo carinam. Dokler je pri upravi jugoslovanskih podjetij kakor tudi v zunanji trgovini veljalo upravno vodenje porode, niso bile carine uporabljene kot orodje v zunanji trgovini; carinarine so samo nadzorovale uvoz in izvoz. Odkar se podjetja in gospodarske ustanove upravljajo neodvisno, nastajajo novi položaji, ki zahteva uvedbo carinskega sistema; na nekaterih področjih se carine že uporabljajo za urejevanje uvoza, vendar je to preveć težavno, ker carine na primer ne nadzorajo uvoza avtomobilov in motornih koles v zasebne namene. Osnutek novega carinskega zakona postavlja okvir bodoćega carinskega sistema. Novi carinski zakon naj prispeva k razčišćenju na področju jugoslovanskega deviznega sistema. Poleg tega naj pomeni začetek odprave sistema koeficientov, kateremu so sledil carinski sistem. Ta dokončni prehod od sistema koeficientov k carinskemu sistemu bo izvršen postopoma, za kar bo potrebno še dolgo proućevanje. Carinski sistem ne zavaruje bolje jugoslovanskih gospodarskih koristi samo v zunanji trgovini, temveć zahteva še bolj nujno uvedbo notranji gospodarski razvoj.

## Za kaj gre v Ženevi

Zenevska konferenca zunanjih ministrov štirih velikih držav predstavlja po treh letih prvi resnejši poskus, da bi prišlo med zahodnimi državami in Sovjetsko zvezo do mirnejšega sožitja, modusa živendi, kakor pravejo v visoki diplomaciji. Gre za rešitev nemškega vprašanja, ki ga je sprožila v vsej ostrini Sovjetska zveza lansko jesen s svojo zahtevo, naj se zasebne sile nekako do konca maja odstranijo iz Berlina. V Ženevi sta se takoj v začetku konference pokazali obe nasprotni gledišći: Sovjetska zveza teži za tem, da zahodne sile priznajo Vzhodno Nemcijo, in sicer s tem, da se sklene mirovna pogodba z obema Nemcijama; nato naj se položaj Berlina »normalizira« tako, da zahodne čile zapustijo mesto in ga izročijo Vzhodni Nemciji, ki se razteza okoli mesta. Zahodne države vztrajajo pri starih zahtevah: najprej naj se Nemcija združi; to se lahko zgodi postopoma. O tem odloćijo svobodne volje. Mir je mogoće skleniti samo z združeno Nemcijo. V Berlinu mora ostati v glavnem vse po starem. Rusi trdijo, da je vprašanje združitve zadeva obeh prizadetih Nemcij — vzhodne in zahodne — ki naj se o tej zadevi pogajata. Za kulisami (v ozadju) imajo protni Angleji stike z Rusi, da bi našli pot do sporazuma. Rusom je mnogo na tem, da bi prišlo do sestanka predsednikov štirih velsil na najvišji ravni. Sedanja konferenca v Ženevi naj bi samo pripravila pot za takšen sestanek »velikih«.



## Kamen in beton

Recimo, da od glavne ceste do tvoje hiše pelje zasebna pot nekakšnih 135 metrov, ki jo loći parva toliko dolg zid od sosednjih parcel; da je zid zidan v suho in da je nastal v starih časih, ko so naši vztrajali in trdovirji. Kraševci potrpejljivo čistili njive in pašnike ter s pobranim kamenjem delali takšne zidove, da bi loćili meješće od zemljišća ali tudi, da bi živini preprećili prehod. Tako zidan zid je lahko ob temeljih tudi meter širok in zato tudi dolgo kljubuje vetru, dežu in soncu (tudi sonca ga drobi!), toda zob časa ga vendar zgleda. Zdaj se na nekem mestu navreke kakor žaba v kalu, na drugem se pa pokaže luknja v njegovi robovje, a na tretjem se vda na levo ali desno pod nogami nagajljih otrok.

Če moras lasko zid vsadržavati in popravićati, se res lahko specializiraš v zidanju v suho in s kamenjem sploh. Slaba, res slaba taloba, ako nimaš drugega zasušćka! Saj danes ne zidajo več s kamenjem, temveć z opeko in še s če dalje manj, ker jo izpodirja betonski skelet, ki ga napolnijo z votlaka.

Kljub temu se ti takšni kraški zidovi priljubijo. Kako se belijo srebrjavordecastih njiv in zelenih pašnikov! Kako strašen bon Kras, ko bo do zadnji dolžine zid zvalil v jamo ali zapušćeno točko ter na njegovo mesto postavil hladen in enolićen beton! Kaj bo potem ost



ZBOROVANJE SUDETSKIH NEMCEV NA DUNAJU. Za binčiči je bilo na Dunaju zborovanje sudeških Nemcev, ki se ga je udeležilo okoli 150.000 ljudi, povečini iz Zah. Nemčije.

TAJNA KRŠĆANSKA LEVICA V ŠPANJJI. Associated Press poroča iz Madrida, da so prve dni maja tam ustanovili novo stranko pod imenom »Izquierda Democrata Cristiana«.

IZSELJEVANJE ŽIDOV IZ ROMUNIJE USTAVLJENO. Letos se je priselilo v Izrael okoli 40.000 Židov, ki so povečini iz Romunije.

DE GAULLE OBISCE ITALIO. Francoski listi poročajo, da pride De Gaulle s soprogo v Italijo 22. junija. Ta dan bo s predsednikom Gronchijem prisostvoval proslavi bitki pri Magenti.

TAJNA POGAJANJA ZA VSTOP ŠPANIJE V NATO. Proti koncu aprila je Agence France Presse priobčilo vest, da so na sestanku Atlantske zveze (NA TO) v Washingtonu razpravljali o pristopu Španije.

ZAKAJ JE BIL V RIMU NADSKOF DR. UJČIČ. Glede zadnjega obiska beograjskega nadškofa Ujčiča, nadalje

# Mednarodna trgovina

## Pred velesejmom v Padovi

Letošnjega velesejma v Padovi, ki bo od 30. maja do 14. junija, se bodo udeležili Avstrija, Belgija, Kanada, Češkoslovaška, Ceylon, Danska, Finska, Francija, Zahodna Nemčija, Japonska, Jordanija, Velika Britanija, Izrael, Jugoslavija, Poljska, Portugalska, Združena arabska republika, Španija, Švica, Švedska, Madžarska in Združene ameriške države.

Letošnji velesejm bo nekoliko različen od prejšnjih. Tako bo na primer razstava električnih aparatov za domačo porabo ločena od razstave opreme za hotele, trgovine in bare.

Letos praznuje padovski sejem 40-letnico svojega obstanka (1919); zato bo letošnja prireditev bolj slovesna kakor lani. Uprava si močno prizadeva, da bi ne zaostajala za časom.

Kar zadeva stroje za gradbeno industrijo, je padovski sejem že toliko pridobil na veljavi, da ga v tem pogledu prekaša le še milanski velesejm.

»Zivljenje na čistem zraku« je naslov posebne razstave posvečene turizmu, v prvi vrsti tabornikom in moševski škofa dr. Burica in križevski škofa dr. Bukata v Vatikanu je tisk ugal ob namenih tega obiska ter domneval tudi, da je v zvezi s pripravami na pogajanja med jugoslovansko vlado in sv. stolico.

»Zivljenje na čistem zraku« je naslov posebne razstave posvečene turizmu, v prvi vrsti tabornikom in moševski škofa dr. Burica in križevski škofa dr. Bukata v Vatikanu je tisk ugal ob namenih tega obiska ter domneval tudi, da je v zvezi s pripravami na pogajanja med jugoslovansko vlado in sv. stolico.

TUIJ DRŽAVNIKI V RIMU. Iz Zevne je priletel v Rim na enodneven obisk novi ameriški državni tajnik Christian Herter. Herter je obiskal predsednika republike Grončija, predsednika vlade Segnija in zunanjega ministra Pello. Kakor znano, bi Italija rada uradno prisostvovala zenevski konferenci štirih ministrov.

DENARNI OBTOK V ITALIJI. Konec leta 1951 je denarni obtok v Italiji znašal 1118,8 milijarde lir; konec januarja 1952, konec februarja 1952 in konec marca 2006,7 milijarde lir.

## Kemikalije na italijanskem trgu

Organske kemikalije. Cene veljajo za 1 kg blaga, f.co skladišče, v prodaji na debelo za takojšnje plačilo. V cenah nista vračunana obinski davek ter IGE. V primeru sprememb so cene preteklega tedna navedene v oklepaju.

Aceton 135-140, alkohol absol. 99% legit., hektanhidr. 93.000-94.000, alkohol kot zgoraj, poseb. denat. 20.000-21.000, alkohol 1. kat., hektanhidr. 92-93.000, alkohol kot zgoraj 95%, poseb. denat., hektanhidr. 20-22.000, alkohol 2. kat. iz vina, hektanhidr. 74-76.000, alkohol 2. kat. iz sadja, hektanhidr. 74-76.000, aneol. 4800-6000, anhidrid fitalne kisline 180 do 185; benzoj kislina, subl. volum. 620 do 640 (620-650), benzol, trgovski 90% 65-70, benzol T.P. 99-99% 85-90, butilglikol 365-375, butilni acetat 98% 250-260, butilni alkohol 245-255, butilni ftalat 285-295; citronska kislina 650-680; etil- in dietilglikol 300-320, etilni acetat 99-180-185, etilni alkohol den. 90-94, hektanhidr. 13.500-15.500; fenol 290-310, fenolna smola, čista 750-900; glukozja, tekoča 118-123; heksaklorektan 330-350, heksamin tehn. 270-290, heksan 70-75, hidrohlin 1750-1850; izobutilni acetat 215-220, izobutilni alkohol 200-220; kalcijev natrijev 5% 640-650, kloroform 150-155, kobaltov natrijev 10% 970-990, ksilol, trgov. 72-75; mangenov natrijev 10% 575-595, metilcikloheksan 420-430, metilnol 1500-1555, metilnol-ketol 275 do 280, metilnol-butilnol 310-320, metilni acetat 145-150, metilni alkohol, denat. 99-99% 115-120, metilni klorid 340, 360, mlečna kisl. 40% vol., temna 65 do 75; mlečni sladkor, surovi 180-210 (190-200), mlečni sladkor, polirafiniran 220-230, mlečni sladkor, rafiniran, »impalp.« E.U. 280-290; natrijev kroglicah 125-135, natrijev v luskah, bel 110-115, natrijev glutamat (glutamat monosodico) 1350-1350, ocetna kislina tehn. 96-97% 145-150, oksalna kislina krist. 255-260, oktitalat 385-405; para-diklorobenol 200-220, polivinilklorid 260 do 280; razredčila za celulozne lake 185 do 200, razredčila za oljne lake 180-200; sečnina, tehn. 90-100, svinčev natrijev 30% 380-400; tetrahloroetilni 128-130, toluol, trgov. 65-69 (68-70), trielin 125-135, trikrezilfosfat, bel 520-530; vanilin 100 iz eugenola 7500-8100 (8000-8300), vinski kamen 350-360, vinska kislina 410-490.

Novost na sejmu bo predstavljala posebna razstava posvečena mehanizaciji upravnega dela, računovodstvu in javnih uslug. Razstavljeni bodo sodobni pisalni in računski stroji pa tudi večje opreme za avtomatizirane operacije. V zadnjih letih so nekatere vrste zavodov v Jugoslaviji začeli uporabljati velike kombinirane stroje, vendar je njihovo število še omejeno.

Sejemska uprava bo dala letos po sebi pridobiti gradbeništvo, ker se v Jugoslaviji pripravljajo obsejnejša gradbeno dejavnost. Za tuje razstavljalce je uprava dovolila posebne olajšave. Tako na primer pri najemnih razstavah prostora in pri informacijski dejavnosti na samem sejmu. Tu jim razstavljalec v gradbeni stroki je uprava dala možnost, da tudi po zaključku sejma lahko razstavljajo svoje proizvode in stroje, in sicer na stalni razstavi gradbenega materiala v Beogradu. Ta reklama bo popolno brezplačna in bo nedvomno koristila tujim tovarnam in jugoslovanskemu gradbeništvo.

## POSEBNA POZORNOST GRADBENIŠTU

Gospodarski sejem beograjske prireditve bo po vseh predvidevanjih mnogo večji od lanskega. Naj omenimo samo plafond enega milijona dolarjev, ki ga bodo obrtne podjetja izkoristila za nakup strojev in raznih izdelkov in surovin za obrt.

MILIJON DOLARJEV ZA OBRTNISTVO. Gospodarski sejem beograjske prireditve bo po vseh predvidevanjih mnogo večji od lanskega. Naj omenimo samo plafond enega milijona dolarjev, ki ga bodo obrtne podjetja izkoristila za nakup strojev in raznih izdelkov in surovin za obrt.

DENARNI OBTOK V ITALIJI. Konec leta 1951 je denarni obtok v Italiji znašal 1118,8 milijarde lir; konec januarja 1952, konec februarja 1952 in konec marca 2006,7 milijarde lir.

## Posebna skrb napredku kmetijstva

Ljubljana, sredi maja. Dočim je industrijska proizvodnja dosegla že znatno raven, saj se je v petih letih povečala za nad 45% (letno povprečje povečanja dosega tudi nad 13%), v kmetijstvu takih uspehov še nismo dosegli. Deljali bi, da celo nasprotno, saj je bilo potrebno do zadnjega časa celo uvažati znatne količine žit za prehrano prebivalstva.

Rekli smo do zadnjega časa, ko se je položaj tudi v tem pogledu začel bistveno spreminjati in ko se vlagalo vedno večja sredstva in napor, da bi se tudi v kmetijstvu dosegli potrebni uspehi. Ti pa so bolj kot potrebni, saj bi se tako ne je rešili uvoza živil, ki bi jih lahko pridelovali doma, temveč bi celo lahko prešli na izvoz marmisarskega kmetijskega pridelka. S tem bi tudi omogočili nadaljnji dvig gospodarstva, ker bi z ustarjenimi devizami lahko nabavljali stroje in drugo opremo, ki nam je potrebna.

## MISLI PODPREDS. E. KARDELJA

Z tretje leto potekajo velika izboljševalna dela v Vojudini, kjer se ob enem gradi velik prekop za odvajanje in za namakanje te žitornede pokrajine, znan pod imenom Tisa - Donava - Tisa. Deset let bodo približno trajala dela in bodo stala milijarde. Računajo pa, da se bodo izplačala že v nekaj letih. Poleg tega se večja mehaničarstva v kmetijstvu in uporaba modernih strojev vedno naraščata. S tem v zvezi pa se pojavljajo mnoga druga vprašanja, ki jih je treba sproti reševati tako, da ne bi prišlo do zastojaja. In prav o teh vprašanjih je bilo govora na skupščini Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, kjer je imel glavno poročilo o razvoju kmetijstva Edvard Kardelj. V njem je zahteval smernice za razvoj kmetijstva v Jugoslaviji. Ugotovil je, da se sodobno kmetijstvo lahko razvija edino v obliki organizirane proizvodnje in da lahko v veliki kmetijski posveti, opremljen s vsemi sodobnimi sredstvi, uspešno premagujejo vse težave. Spriču večje razdobljenosti zemlje na majhna kmetijska posestva je treba najti oblike, ki bi omogočale tak razvoj in ga v bodoče pospeševale. Zato smo presli h kooperaciji med majhnimi kmetij-

## Pomoštvo

NAPOVEDANE LADJE JUGOLINIJE (Odhodi iz Trsta)

Prog. Jadransko morje - Vzhod: Skopje 1. junija, Sarajevo 8. junija; - Indija - Pakistan: Učka 31. maja, Velebit 10. julija; - Ožine - Indonezija - Daljni vzh.: Radnik 23. maja, Dinar 10. julija; - Sev. Kitajska - Japonska: Radnik 23. maja; - Sev. Evropa: Bratstvo 1. junija, Rijeka 5. junija; - Sev. Amerika: Trepča 21. maja, Slovenija 30. maja; - Sev. Afrika: Trepča 21. maja, Slovenija 30. maja, Rijeka 5. junija; - Perzijski zaliv: Vis 1. junija; - Dalmacija - Grčija: Istra 26. V.

## ZMAGA AVTONOMISTOV. Dolina Aosta uživa v Italiji deželne avtonomne pravice. Pri volitvah v deželni zbor so zmagali avtonomisti, ki so se povežali s socialisti in komunisti proti krščanskim demokratom, socialistim demokratom in liberalcem. Prva skupina bo imela 25 svetovalcev, druga 10.

## Naslednji hoteli se priporočajo

Hotel COLOMBIA Trst, ul. Geppa 18, tel. 23-741 in 31-084-157. II. kategorije. - Sedemdeset postelj. Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 1100-1400 lir, dvoposteljne od 2200-2600 (davki in postrežba vključeni).

Hotel ADRIA Trst, Capo di Piazza 1 - Tel. 36-47 (Piazza Unità) III. kategorije. - Polna obnova obnovljen. Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 950 do 1360 lir, dvoposteljne od 1900 do 2500 (davki in postrežba vključeni).

Hotel POŠTA Trg Oberdan 1 (v centru mesta) - Tel. 24-157. - Vse udobnosti, mrzla in topla tekoča voda, centralna kurjava, telefon v sobah. Dvigalo. Cene od 750.

Hotel ABBAZIA Trst, Ul. Geppa 20 - Tel. 23-068 III. kategorije. - Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 875 do 1100 lir, dvoposteljne od 1700 do 2200 (davki in postrežba vključeni).

Hotel SLON Ljubljana, Titova 10 - Telefon 20-64 do 46. - Priporočamo obiskovalcem svoje obrate: kavarno, restavracije in bar.

Hotel MOSKVA Beograd. Kategorija A. Razpolaža se 100 udobno opremljenimi sobami, partmani, sobami s toplo in mrzlo tekočo vodo, telefonom, restoronom, domačo in tujo kuhinjo, kavarno, barom, salonom za bankete in konferenčne, vodiki in soferji. Popust za skupine!

»GOSPODARSTVO« Izhaja trikrat mesečno. - UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 18, tel. 38-933. - CENA: posamezna številka lir 30, za Jugoslavijo din 15. - NAROCNINA: letna 850 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo letna 650 din, polletna 300 din; za ostalo letno zemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADIT, DRZ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/I, tel. rač. št. 600-70/3-375 - CENE OGLAGOV: za vsak m/m višine in širine enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lit. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berček. Založnik: Založba »Gospodarstvo«. Tiskarna »Graphisk« v Trstu.

»VISTA« TRST, Ul. Carducci 15, tel. 29-656 Bogata izbira naočnikov, daljnogledov, šestil, računal in potrebnih za višje šole, toplomerov in fotografskega materiala.

Škocjanske jame vas vabijo. Ogled vsak dan in ob vsaki uri - cene: 200, 100, 40 din. Gostinjski obrati: »RISNIV« v Divači in gostilna pri Škocjanskimi jamami. Nudijo tuje in domače specialitete in domače vino.

PARK HOTEL-Bled. Največje gostinsko podjetje vami nudu udobno bivanje in zabavo za časa bivanja na Bledu v svojih obratih, restavraciji, baru, nočnem baru, casino in plesni dvorani. Penzion v predsezoni od 930 do 1230, v sezoni od 1350 do 1550. Turistična taksa se računa posebej.

Hotel Krim - Bled. Tel. 415, Gorenjska AMS 951-415, brzojav. naslov: KRIM BLEDE. V vseh sobah tekoča topla in mrzla voda ter krassen razgled na jezero, Julijske Alpe in Karavanke. - Cene v pred in po sezoni od 700 do 850 din. V sezoni od 1200 do 1400 dnevni penzion. - Turistična taksa se računa posebej.

HOTEL ZAGREB & ESPLANADE. Opaticja - tel. 375. otvoren črtaru godinu. U turističkom centru na moru, uz ravne plaže. Ukupno 160 ležaja, 28 soba sa kupatilom. Tople morske kupke i masaže. Restoran prvorazredni, bečka i internacionalna kuhinja. Nacionalna jela i riblje specijalitete.

Hotel TURIST (ex Sv. Nikolaj) ANKARAN. Odlična postrežba. Kopalniška restavracija, Restavracija »KONVENT« - Bife na plaži - Hotel in weekend hišice. V polneti sezoni nočni bar - Lokali odprti dan in noč - Plesišče s priznano godbo - Odlična kuhinja. Restavracija »KONVENT« v Ankaranu je odprta vse leto. Ob sobotah in nedeljah zvečer ples.

Restavracija in kavarna v PORTOROŽU. Nudi gostom vse ribje specialitete na raznuju. Vsa dan godba na vrtnu. V nočni kavarni dnevno, razen ponedeljka, godba do 3. ure zjutraj. Zdravilišče Rogaska Slatina s svojimi izvirk zdravilne vode »DONAT«, »STYRIA« in Rogaska »TEMPEL«, vam zajedam zdravljenje: zapela, zlate žile, želočnega katarja, čira na želoču, in dvanajsterniku črevesnega katarja, jetrnih boleznih in žolča (žלתנית, ciroza), stardorne boleznih, toliščavosti. Zdravljenje s pitjem zdravilne slatine, s kopanjem v zdravilnih kopelih in fizikalno terapijo.

Samo nekaj minut od Trsta! Hotel Briglav Koper. Najmoderneje urejen hotel: velika restavracijska terasa ob morju; kavarna, glasba, ples, nad 100 postelj.

Hotel CENTRAL PORTOROŽ. z depandansami SLOVENSKI DOM - RIVIERA - PLANIČKA. Sodobna ureditev ob morju, ribja restavracija, nad 317 postelj.

HOTEL Palace PORTOROŽ. Najmoderneje urejen hotel z vsem sodobnim komfortom; reprezentativna restavracija; bar; KAVARNA JADRAN s teraso ob morju. Glasba, ples, razne prireditve, obširen subtropski park ob morju, kopališče, nad 400 postelj.

Restavracija in kavarna v PORTOROŽU. Nudi gostom vse ribje specialitete na raznuju. Vsa dan godba na vrtnu. V nočni kavarni dnevno, razen ponedeljka, godba do 3. ure zjutraj.

HOTEL Galeb Koper. Pristna istrska vina, domače in tuje specialitete v hrani, vljučna postrežba, glasba, restavracijski vrt ob muzejskem parku, udobna prenočišča v sodobno preurejenem hotelu.

HOTEL Metropol PIRAN. z depandansami »ROTONDA« in depandansami »VJESU«; kavarna, ribja restavracija, glasba, ples, kopališče, 220 postelj.

BOHINJ. Biser slovenskih letovišč. Vas vablja, da preživite svoj letni odmor v udobno opremljenih hotelih, kjer boste vsestransko dobro postreženi.

Hotel ZLATOROG. 100 postelj. Cene penzionu v sezoni od 750 do 1400 din. Izven sezone od 450 do 550 din.

Hotel »Jezero«. 60 postelj. Cene penzionu v sezoni od 750 do 1400 din. Izven sezone 350 do 700 din.

Hotel POD VOGLOM. z novo podvojenom kapaciteto, z modernom instalacijom. Cene v sezoni od 760 do 1250 din, izven sezone od 530 do 900 din dnevno.

Slovenski dom. Rogaska Slatina (A kat.) telefon št. 8 z depandansami LJUBLJANSKI DOM, BEOGRAJSKI DOM, HOTEL TRST. Vam nudi veselje in udobnost za časa vašega letovanja ali zdravljenja v Rogaski Slatini. Dnevni penzion v pred in po sezoni od 750 do 1100 din, v sezoni od 1250 do 1500 din.

Hotel Soča. s svojimi depandansami. - Vam nudi udobne pogoje za časa vašega letovanja. - Cene penzionu v predsezoni in po sezoni od 570 do 800. - Skupno 165 postelj, hladna in topla tekoča voda in druge hotelske udobnosti. - Cene v sezoni (julij in avgust) od 900 do 1350. - Pristna kuhinja in poznana vira ter solidna postrežba.

Hotel Neboder. Rijeka - Sušak. Ul. Proleterskih brigada, 7. Telefoni: Uprava: 29-80. Postre: 54-21 Bar - 31 64.

Hotel na 120 kmetov. topla in hladna tekoča voda v svini sobama, svaka druga soba kupatilo i W.C., centralna grejanje i Htovi, restoran prvorazredni sa domaćom i internacionalnom kuhinjom, prelazni penzion za grupe i pojedince, moderna kavarna na 14 katu prekrasen vidik na Riječi i okolici bar - danzing do 3 u jutro veliko zabavište i terasa posluga prvorazredna cijene umjerene.

AVTOPREVOZ. Cunja Rihard TRST. Strada del Friuli 289. telefon 35-379. Osebnih in tovrnih prevozi za tu- in inozemstvo. Konkurenčne cene.

# Še o jugoslovanskih carinskih izpremembah

V naši zadnji številki smo po jugoslovanskem tisku priobčili poročila, da bodo v glavnem odpravljene carinske olajšave, ki jih je uživalo jugoslovansko prebivalstvo na uvoz blaga, ki ga je bodisi samo prineslo ali pa prešlo iz tujine. Poročali smo tudi, da bo v nekaterih primerih uvoz blaga vsakega carine prost, kakor n. pr. uvoz blaga, ki ga je nekdo v tujini podedoval, dalje uvoz blaga, ki ga pripelje s seboj državljanji-izseljenci, ko se vrne v domovino, itd.

Medtem so bili novi predpisi objavljeni v zveznem Uradnem listu z dne 12. dne, torej 12. junija letos. Iz izvirnega besedila, ki se imenuje »uredba o carinskih tarifah za blago, ki ga državljani prinesejo oziroma prejmejo iz tujine«, in iz posebne liste vrednosti blaga k tej carinski tarifi, objavljene v isti številki Uradnega lista, posamezno naslednje nove podatke:

**Povsem carine prost** bo še nadalje uvoz naslednjega blaga: živilski proizvodi razen sladkorja, sadnih ekstraktov, kava, kakava, čaja, začimb (popra, vanilje, zafrana in drugih) ter praška za pudring in slaščice; dalje bo prost uvoz semen za setev; olivnega olja in drugih rastlinskih namazil; olj; od kmetijskih izdelkov medicinski in farmacevtski proizvodi na zdravniški recept, pralno milo v trdnem stanju; od strojnih naprav traktorji, kmetijski stroji, aparati za pribor; od drugih izdelkov obutev iz navadne kože (torze) in iz kože plazilcev in dvoživk), knjige in brošure, časniki in revije ter note.

**Na vse drugo blago** se bo plačevala carina po določeni procentualni stopnji, in sicer na vrednost, kakor je določena v listi, ki smo jo zgoraj omenili. Iz spiska, ki obsega 87 splošnih postavk, omenimo naslednje primere:

Na sladkor se bo plačala carina 10% na ceno Din 170 za kg; na surovo kavo na znesek Din 1.100; na praženo kavo 40% na znesek Din 1.600 za kg; na parfume in druge kozmetične proizvode 25-50% na vrednost, ki je pač različna (n. pr. kolonijska voda Din 3 toaletno kremo za nego telesa Din 8.000, isto milo Din 1.200 za kg); na zravnilno milo Din 1.100 za kg; na bombažno in stanične tkanine 25% na vrednost Din 2.600 za kg; na volnene odevne stvari 30% na vrednost Din 5.000 za kos; na kristalno steklo za gospodinjstvo 40% na vrednost Din 1.600 za kg; na navadne (neelektrične) aparate za britje 25% na vrednost Din 400 za kos; na pisarski pisalni stroj (»portable«) 60% na vrednost Din 250.000 za kos; na navaden šivalni stroj 40% na Din 70.000; na televizor z ekranom do

43 cm 25% na Din 60.000; na hladilnik 35-40% na vrednost Din 1.000 za liter; na pralnik s centrifugo 30% na vrednost Din 100.000; na žensko perilo 35% na vrednost Din 6.500 za kg; na moško perilo 35% na vrednost Din 3.000 za kg; za katere obleke in ženske kostume 20 odst. na vrednost Din 15.000 za kos; na ure se bo plačalo 20-25% na vrednost, ki se giblje od Din 3.500 (butilke) do 50.000 (zlate zapesne ure); na kompletne pribor za ribolov se bo plačalo 35% na Din 10.000; na kolo 50% na Din 22.000.

Z navedenimi podatki seveda še nismo izrpnili celotnega seznama. Če v uradni listi vrednost za neko uvočenno blago ni navedena, osek vrednost carinarstva. Važna je vsekar doletoba novih predpisov, da sme prizidati ugovarjati zoper ugotovljene carinarne gledave kakovosti, količine in vrednosti blaga vse dotlej, dokler je blago pod carinskimi nadzorom. Če gre za rabljeno blago se vrednost zmanjša za primeren odstotek; uredba predvideva, da bo Carinska uprava v soglasju z Zveznim izvršnim svetom določila načine za ocenjevanje vrednosti in za ugotavljanje odstotka obrabljenosti blaga, vendar ti predpisi doslej še niso bili v Uradnem listu objavljeni.

## Odmev v Trstu

Ze vest, da v Beogradu pripravljajo uredbo o odpravi carinskih olajšav za uvoz darilnih pošiljk, ki jo je objavilo »Gospodarstvo« pred meseci, je v tržaških poslovnih krogih zbudila veliko pozornost. Toliko močnejši je bil seveda odmev na samo objavlo zadevne uredb.

Carinske olajšave za uvoz raznega potrošnega blaga v Jugoslavijo so v Trstu dale pobudo za ustanovitev vrste podjetji, ki so se specializirali v pošiljanje darilnih pošiljk, zlasti tkanin. Pred leti je bilo v Trstu okoli 35 takšnih tržk, pozneje so nekatere propadle; vendar računajo poznavalci razmer, da se danes bavi s tem poslom še okoli 20 trgovskih podjetij. Nekatera močnejša podjetja so razpredela svojo poslovno mrežo po vseh deželah, kjer prebivajo jugoslovanski izseljenci, zlasti v Ameriki, kjer so z reklamno vseh vrst opozarjale nas.

Odpravo carinskih olajšav bodo seveda prebolela tista podjetja, ki so se že dovolj utrдила, da lahko preidejo na drugo področje. Še v zadnjih dveh letih je nastalo v Trstu več trgovin s tkaninami, ki so računala predvsem na izvoz tkanin v Jugoslavijo, bodisi v obliki odpravljanih darilnih pošiljk ali s prodajo jugoslovanskim državljanom, ki prihajajo v Trst. Vprašanje je zdaj, ali se bodo lahko prilagodila novemu položaju.

# V pričakovanju tržaškega velesejma

V Trstu se bo 21. junija začel XI. mednarodni vzorčni velesejem, ki bo trajal do 5. julija. Kar zadeva glavne smernice, ki jim tržaške prireditelje vsega začetka sledijo, ne bo niti letos važnih sprememb. Tudi letošnji dan viden poudarek na posebno lego in na naloge ob Jadranu. Čez Trst vodijo vse trgovske poti iz zaledja proti Bliznjemu vzhodu in Indijskemu oceanu. Poleg tega je Trst najprikladnejša točka za promet med državami na zahodu in na vzhodu. Tržaškega sejma se letos udeležijo države tržaškega zaledja, kakor Avstrija, Jugoslavija in Zah. Nemčija in države Srednjega vzhoda in ob Indijskem oceanu: Ciper, Jordanija, Libanon, Indija in Pakistan.

V glavnem bo sejem obsegal naslednje prireditve: splošno razstavo mehanike, razstavo električnih kuhinjskih pripomočkov, hotelsko opremo in higienske naprave za stanovanja, VIII. mednarodno razstavo lesa, III. razstavo pohištva in sodobne stanovanjske opreme, uradne participacije tujih držav, splošno obrtno razstavo, posebne razstave šivalnih in tkalnih strojev, izdelarske industrije, živil, tujih avtomobilov, motornih koles in nadomestnih delov, razstavo družbe FINMARE ter CRDA, Zavoda Ente Regione Sicilia, zavoda Ente Nazionale Risi, itd.

## VAŽNA LESNA RAZSTAVA

Razstavi mehanike bodo dodeli enega izmed največjih paviljonov, da bi poudarila njeno važnost v sedanjem gospodarstvu, v prvi vrsti v zvezi s trgovskimi izmenjavami med Italijo in Jugoslavijo. Lesne razstave se udeležijo Jugoslavija, Avstrija, italijansko ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo in Ente Nazionale Cellulosa (vsedrinski zavod za celulozo). Letos bodo odprli okoli 40 novih pokritih lok. Lesne razstave se udeležijo največja jugoslovanska podjetja te stroke; uvozniki in strokovnjaki se bodo udeležili IV. mednarodnega dneva lesa, na katerem bo govora o »Lesu v Evropskem skupnem tržiču«. Podobno temo so zbrali tudi v II. mednarodni študij in II. razstavo pohištva. Čudno je, da so govarniki izbrali takšen naslov, ki zanima v prvi vrsti države članice EST. Med državami, ki se udeležijo lesne razstave, pa ni — razen Zah. Nemčije — nobene članice EST. To velja zlasti za Avstrijo pa tudi za Jugoslavijo in druge države.

**Brazilijska** bo razstavljala kavo. S tem bo poudarila svojo pripravljenost, da uresniči načrt dr. Da Costa Lima, ki se pred časom mudil v Trstu in predlagal ustanovitev v našem mestu stalne zaloge brazilske kave.

## MOCNA UDELEŽBA JUGOSLAVIJE

Jugoslavo ni se bodo udeležili letošnjega sejma v velikem številu. Doslej je prijavilo kakih 80 podjetij. Na lesni razstavi bomo lahko občudovali motorni coln in week-end hiško jugoslovanske izdelave. **Kontingent na razpolago jugoslovanskim podjetjem** so letos povišali na 600 milijonov lir. Po prizadevanju Jugoslovane, v prvi vrsti tajnika za inozemski turizem dr. Gorca, bodo na sejm postavili kioski za turistično propagando za Italijo in za Jugoslavijo. Turistične organizacije iz Jugoslavije bodo organizirale skupne izlete z avtobusi za strokovnjake in turiste, ki si bodo hoteli ogledati tržaški sejem. Organizatorji letošnje prireditve so prav zadovoljni, da se je sodelovanje Jugoslavije okrepilo tako glede udeležbe kakor tudi glede turističnih načrtov. Zadovoljni pa bodo tudi iz Tržačani, saj bosta letos »Slovenija vino« in »Vino Koper« kakor pred leti točili vino in pivu ter skrbili tudi za primeren prizgize.

## SOVJETSKA PŠENICA JE PREDRAGA

Pogajanja med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo zaradi dobave sovjetske pšenice so bila prekinjena. Na podlagi dogovora bi morala sovjetska podjetja prodati pšenico po svetovnih cenah. Že lani je sovjetsko podjetje, ki je pooblašeno za izvoz pšenice (Export-hljeb), na razne načine zavračalo dobavo dogovorjene količine pšenice. Pri sedanjih pogajanjih je sovjetsko podjetje zahtevalo višje cene, kakor so na svetovnem trgu, ter svoje ravnanje opravičilo s tem, da Sovjetska zveza v zunanji menjava na podlagi kliničkih sporazumov prodaja pšenico po cenah nad svetovno ceno.

# Turizem

SKOKOVIT NAPREDEK GOSTINSTVA IN TURIZMA

Koper, maja  
Tudi občni zbor Gostinske zbornice je pokazal razveseljen napredek. V zadnjih 3 letih so bili v turizmu doseženi naslednji rezultati:

Leto	Število gostov	Število nočitev
1956	31.174	111.729
1957	76.404	340.244
1958	87.190	383.782

Jasno je, da so bili potrebni veliki napor za uresničanje takih uspehov; posebno še, ker se število ležišč lani v primerjavi z letom 1957 ni bistveno povečalo. Uspehi grede torej predvsem na račun podaljšanja turistične sezone in boljšega izkoriščanja obstoječih hotelov in restavracij.

Letos, ko pričakujemo nadaljen povečanje, bo to nekoliko drugače. Gostinski podjetja so prejela od Jugoslovanske investicijske banke investicijskih posojil v skupnem znesku 297 milijonov din, s katerim bodo pridobila 428 novih ležišč in 393 restavracijskih sedežev. Večji del teh novih zmogljivosti bo obratoval že v letošnji sezoni.

Tako domači kot tuji turisti obiskujejo znaenkot najbolj Postojnsko jamo — lani si jo ogledalo 227.283 turistov, od tega tujih 82.691! — in seveda vse kraje ob ozali t. j. od Ankarana čez Koper, Izolo in Portorico do Pirana. Vendar je v Koperskem okraju še mnogo naravnih lepot in zgodovinskih znamenitosti, ki bi zaslužile enako pozornost. Sem grejo na pr. Pivka jama in Črna jama, Predjamski grad, ki so ga za letošnji 1. maj znotraj delno obnovili, Rakova dolina, že precej obiskane Skopske jame — lani jih je obiskalo že 20.000 turistov — pa Lipica, grad Sočerb, Tumova kočna na Slavniku, do katere pelje lepa godzna cesta, in ki jo obiskuje vse več Tržačanov, jama Mimica; farma bobrov ob Rižani in Snežnik nad Il. Bistrico, kjer so odlični pogoji za organizacijo lovskih pogonov.

Vse te lepote in znamenitosti bo trebačasoma, ko bo za to več denarja, narediti turistom pristopnejše z vzpostavitvijo rednih prometnih zvez, z ureditvijo primernejših gostišti in pod. Manjša dela dela so že v teku ali se zanja izdelujejo načrti. Zgoraj omenjeni razvoj se je seveda odrazil tudi v gostinskem prometu. Od 1. milijarda 432 milijonov din se je ta povečala lani na 1. milijardo 665 milijonov din ali za 15,7%. K temu povečanju je svoje doprinesle tudi malobojni promet, čeprav ne v pričakovanem obsegu. S propustnicami videmskega sporazuma je namreč lani prišlo čez mejo v Jugoslavijo 857.757 italijanskih državljanov — boljše rečeno, *fortikokrat* so Italijanski državljanji prišli v Jugoslavijo — in po oceni je odpadlo nanje v predelih malobojnega pasu 30% gostinskega prometa. Jugoslovanski državljanji pa so šli čez mejo 920.441 krat. Ni treba posebej dokazovati, da imata torej obe strani od videmskega sporazuma, že kar zadeva malobojni osebni promet, nemajhno korist.

## AVTOBUSNA PROGA NOVA GORICA - GORICA - TRST

Podjetje »Avtopromet« v Novi Gorici je skladno s sklepom nedavnega osmega zasedanja stalne mešane komisije za izvajanje videmskega sporazuma o malem obojnem prometu vplejala avtobusno progno Nova Gorica - Gorica - Trst. Avtobus jugoslovanskega podjetja vozi ob ponedeljkih, sredo, petkih in vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu. Ostale dni oziroma ob nedeljah bi moral voziti na tej progi avtobus italijanskega podjetja, ki pa se še ni odzval za uveljavo proge.

Avtobus odhaja iz Nove Gorice (Solkana) ob 7. uri zjutraj ter dospo na avtobusno postajo v Trstu ob 8.45 dopolne. Vrača se iz Trsta ob 15.30 polpдне in dospo v Novo Gorico ob 17.15. Na svoji poti se avtobus ustavlja v Gorici, Mirni, Gabrju, Devatakih, Palčkiščih, Jamljah, Štivanu, Sseljanu in v Nabrežju.

Zelo ljubek kot v Stratfordu je vrt »Knott Gardens«, hiše »New Place«, kamor se je Shakespeare umakel ob koncu svojega življenja in tam umrl leta 1616. Vrt je čista reprodukcija dvoragne vrta iz 16. stol. V njem so same cvetlične grede, ki sirjo daleč naokrog nadvse prijeten vonj.

Mislim, da je Stratford eno izmed najlepših in najbolj urejenih majhnih mest v Angliji; poleg vsega prinaša državi precejšen dobiček kot pomembna turistična točka.

S. P.  
(Nadaljevanje sledi)

# Od Dolenceve tiskarne do ZTT

Ne vem, zakaj nisem doslej že obiskal tiskarskega zavoda Založništva tržaškega tiska v Ulici Montecchi, čeprav sem šel že šestkrat mimo njega in čeprav me nadvse zanimajo tiskarne. Skoraž bi rekel, odkar sem na svetu. Nisem bil niti še mladenič, ko sem se naveduval na tiskarne in za slovensko besedo na tiskarnem papirju nestrimo čakal na program veselice družta »Veselisa«. Program je bil zame mnogo bolj znamenit dogodek kot sama veselica. Kaj šele maljna brošurica s pravili ne vem več katerega društva. Ko sem jo ves sroččen nesel iz Dolenceve tiskarne, sem bil prepričan, da nima nihče na svetu tako velikega zaklada v roki kakor jaz. Današnja mladina, ki se navdušuje za nogomet, me seveda ne more razumeti in se manj me bo razumela, ako ji povem, da imamo po mojem mnenju noge za to, da nosijo našo glavo po svetu, ne pa da bramo žogo. Bojim se pa, da so moji nazori zastareli; kajti ko se bodo vsi motorizirali, potem ne bo ostalo za noge drugega kot nogomet. Mimogrede dovolite mi, da še povem, da je bila Dolenceva tiskarna v pritlični hiši, ki je stala prav tam, kjer je pozneje zgorel »Narodni dom«.

O moji ljubezni do tiskanega papirja in tiskarn samostojno dva primera: Ko sem bil še v ljudski šoli, sem hobil dvakrat na teden kupovati »Edinost« iz Šklednja v Trstu, seveda gre, saj takrat ni bilo tramvaja. Nazaj grede pa sem jo po vsej poti čital. Lahko si je misliti kakšen priznanje je bil zame, ko sem kakih 15 let pozneje dobil službo v uredništvu »Edinosti«, ki je bilo namenečno v sami tiskarni.

Na te spomine me je dovedel razgovor in o njih sva se pogovarjala z lintonipistom, ko sem te dni obiskal v začetku omenjeno tiskarno. Kakšen na pretek od Dolenceve in tudi od tiskarne »Edinosti« do tiskarskega zavoda v Ulici Montecchi? Tiskarna Edinost v moji dobi ni imela, in še manj Dolenceva tiskarna, ne lintonipov, ne rotacijskega stroja, da o drugem niti ne govorim. Tiskarski stroj »Edinosti« je nastopil v eni uri komaj 1000 izdrev. Tedanjo »Edinost« so zlagali štirje ročni črkostavci in sicer Gržina, Stefan Godina, Pertot in Sulčić. Vodja tiskarne je bil Fran Vodnik.

Tiskarna v Ulici Montecchi je ena izmed dveh največjih v Trstu. Stavnicca v prvem nadstropju je vprav pompatna. Dvorana je dolga 33 metrov in široka 11 metrov. V njej stojijo v vrsti prav po vojsko 12 lintonipov. En stroj je angleški »Ludlow«, za vlivanje naslovov z velikimi črkami. Ta stroj me je najbolj zanimal, ker sem ga sedaj prvič videl. Razlikuje se od lintonipa v tem, da ni popolnoma mehaničen, kakor lintonipe, ki je opremljen s tipkami kot kak pisalni stroj; tukaj lintonipist udarja na tipke in medenina-te matrice se same uvrščajo. Ko je vrsta polna, jo stavec potisne v nekak predor, kjer se vlije na matrice svinec. To že napravi vrsto za tisk. Stroj za naslove »Ludlow« pa nima tipk, temveč se naslovi iz medenih matric stavijo na roko in šele potem pridejo matrice v stroj, kjer se nanje nalije raztopljen svinec, ki se takoj strdi v naslovno vrsto. Ta je lahko dolga, kakor je cela stran lista široka. S strojem »Ludlow« se naslovi ne postavljajo nič bolj hitro kot brez njega. Z njim celo zgrubi pri vsakem naslovu nekaj več časa, pridobiš pa na jasnosti in lepoti, saj se črke sproti obnavljajo. Zraven opisane velike dvorane je v dveh sobah namenečna stereotipija. Ko je časopis v stavici že popolnoma končan, pridejo strani v prvi stroj za stereotipijo. To je stisikalnica, kjer se svinecni stavec odnese na vložno lepenco, ki se dene v električno peč; tu se takoj posuši in strdi. Posušena lepenska pride končno v tretji stroj, kjer se nanjo vlije tekoči svinec. Ta se tukaj izoblikuje v obroščati svinečni stavec (v obliki praznega valja), kakršen je potreben za rotacijski stroj. Zanimivo je, kolikokrat se na ta način črke preobrnejo, preden pridejo v dotik s časopisnim papirjem. Medtem ko so svinečne črke za ročni stavec obrnjene narobe, so medene matrice za lintonipe normalne, kakor se čitajo na tiskanem papirju, torej na prav. Ko se na matrici odlije svinec, dobimo narobe obrnjene vrste, ki so na stereotipni lepenci zopet prav in se v obroščastem stavku nanovo obrnejo narobe, da morejo končno tiskati na prav časopis in sploh tiskovine, kakor jih rabimo za čitanje. V veliki dvorani je zaposlenih 12 lintonipistov in 12 ročnih stavec, ki delajo ponoči. Podnevi pa jih je zaposlenih osem, a pri stereotipiji pet delavcev.

- Autobusne proge**
- Proga: Trst - Sezana - Ljubljana**  
 Odhodi iz Trsta: vsak dan ob 7.30 (SAT) in ob 18.00 (SAP).  
 Odhodi iz Ljubljane: vsak dan ob 6.30 (SAP) in ob 16.40 (SAT).  
 Odhod iz Sežane v Trst ob 8.30.
- Proga Trst - Sežana**  
 Ob petkih in sobotah odhod iz TRSTA ob 7.00 in 15.30; z Opčin ob 7.20 in 15.50; Ob nedeljah in ponedeljkih odhod iz Trsta ob 9.30 in 19.00.  
 Odhodi iz SEZANE ob petkih in sobotah ob 9.30 in 18.30; ob nedeljah in ponedeljkih ob 8 in ob 14.30.  
 (SAT - SARA - SLAVNIK)
- Proga: Ljubljana - Postojna - Gorica**  
 Ob delavnih.
- Proga: Trst - Opatja - Reka**  
 Odhodi iz Trsta: vsak dan ob 7.00 in ob 17.30.  
 Odhod z Reke vsak dan ob 6.00 in 16.30.  
 (SARA - AUTOTRANS)
- Proga: Trst - Hruplje-Kozina**  
 Odhodi iz Trsta: ob sobotah ob 7.30 in 13.10, ob torkih pa ob 9.30 in 19.00.  
 Odhodi iz Hruplje v Trst ob sobotah ob 9.00 in 14.30.  
 Ob torkih ob 8.15 in 14.30.  
 (SLAVNIK - AUTOVIE CARSICHE)
- Proga: Trst - Pesek**  
 Odhodi iz Trsta: ob delavnih ob 7.45, 13.10 in 17.30, ob praznikih pa ob 11.30 ter ob 17.30.  
 (AUTOVIE CARSICHE)
- Proga: Trst - Ference**  
 Odhodi iz Trsta: ob delavnih ob 7.30, 13.10 ter 18.00, ob praznikih ob 10.00, 13.10, 14.30, 18.00 in 20.30.
- Proga: Trst - Skoflje**  
 Odhodi iz Trsta: ob delavnih ob 5.40, 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 12.00, 13.15, 14.30, 16.15, 17.15, 18.30, 19.15, 20.00, 23.25.  
 Ob praznikih ob 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 14.30, 17.15, 18.30, 20.00, 22.15, 23.15.  
 Avtobusi odpelejo z Trga Stare Mitnice (Largo Barriera Vecchia).
- Proga Trst - Koper**  
 Vozi vsak dan  
 Odhodi iz Trsta: 7.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 19.00.  
 Odhodi iz Kopa v Trst: 6.00, 7.00, 8.45, 14.00, 15.00, 17.50, 18.00.  
 (TORTA - SLAVNIK)
- Proga Trst - Pulj**  
 Odhodi iz Trsta: ob ponedeljkah do sobote ob 14.15.  
 Ob nedeljah ob 7.25 in 14.15.  
 Odhodi iz Pulja v Trst: vsak dan ob 6.30.  
 Ob nedeljah ob 6.30 in 16.00.  
 (AUTOSAORAJ - TORTA)
- Proga Trst - Buje**  
 Odhod iz Trsta vsak dan ob 7.30, 16.00.  
 Odhod iz Buja v Trst: ob 6.30, 17.00.  
 (TORTA - ISTRATAUTO)
- Proga: Trst - Umag**  
 Odhodi iz Trsta: ob 8.00, 12.20, 14.45 ter 18.30.  
 Odhod iz Umaga v Trst: vsak dan ob 7.30, 11.15, 15.15, 18.05.  
 (ISTRATAUTO)
- Proga: Gorica - Solkan**  
 Razen ob nedeljah in praznikih.  
 Odhod iz Gorice vsak dan ob 9.00; 11.30; 16.30; 18.30.  
 Odhod iz Solkana ob 7.30; 11.00; 14.00; 18.00.  
 (F. RIBI)
- Proga: Gorica - Sempeter - Vrtojba**  
 Razen ob nedeljah in praznikih.  
 Odhod iz Gorice ob 9.00 in ob 14.00.  
 Odhod iz Vrtojbe ob 9.30 in ob 16.00.
- Proga: Gorica - Steverjan - Medana**  
 Razen ob nedeljah in praznikih.  
 Odhod iz Gorice ob 7.00; 12.30 in 16.00.  
 Odhod iz Medane ob 8.00; 13.30; 17.00.  
 (F. RIBI)
- Proga: Gorica - Tolmin - Bovec - Trbiž**  
 Vozi vsak dan kadar je prehod čez Predil prost (sneg), v tem primeru vozi samo do Bova in nazaj.  
 Odhod iz Gorice ob 16.30.  
 Odhod iz Trbiža ob 15.00.  
 (F. RIBI)

# KRONIKA

**NE USTVARJATE NAPETOSTI!**  
 Na Proseku je bila preteklo nedeljo tradicionalna nogometna tekma med poročeni in neporočeni športniki. Kakor vsako leto, je igra privabila tudi letos številne gledalce, saj je poleg vsega zabavna. Speaker je komikalno tekmo pač v slovenskem jeziku. Nenadoma ga je prekinil brigadir, češ da ne sme govoriti slovenski. Igralci so prekinili igro in jo bodo po vsej verjetnosti odigrali prihodnje nedeljo, tokrat — upajmo — nemoteno. Dogodek je silno razburil občinstvo, ki se je neveljnovo razlo.

V zvezi z incidentom je svetovalec Neodvisne socialistične zveze dr. J. Dekleva na seji občinskega sveta vložil pisмено vprašanje, kateremu je znan dr. Franzil objavil, da bo dal odgovor, kakor hitro mu bodo znane podrobnosti o nedeljnem incidentu. Slovenska kulturno-gospodarska zveza je naslovila na generalnega vladnega komisarja odprto pismo, v katerem obsoja ravnanje pristojnih oblasti in zlasti brigadirja, ki je zahteval, naj slovenska beseda na Proseku utihne. Federaciji Italijanske socialistične stranke in Komunistične partije Italije sta tudi nastopili proti krizi. Občinski svet Zgonišče in Dolinske občine sta se pridružila protestnemu gibanju, kakor je to storilo tudi športno društvo »Vesna« iz Kriza. Generalni vladni komisar je sprejel skupno Prosečanov in zagotvil, da bodo lahko v nedeljo ponovili igro s slovenskim speakerjem.

## NAŠE SOŽALJE

V Trstu so umrli Ana Bubnič roj. Urh, Josipina Ferličič, Josipina vd. Matjažič, Antonija Gregorčič in Cecilia Gatočič vd. Šušil, mati narednika Gine Siljija v tiskovnem uradu tržaške kvesture. V Sovodnjah je umrla Johanka Vižintin, v Globasnici na koroskem Tomaž Košutnik.

# Kaj sta Slovenki doživeli na Angleškem

V SHAKESPEAROVEM ROJSTNEM MESTU  
 Približno 130 km zahodno od Cambridgea leži Shakespeareov rojstni kraj, malo mestce Stratford upon Avon. »Studio School« je priredil za naš študente zanimiv izlet v to zgodovinsko mesto. V sončnem jutru meseca avgusta sta dva avtobusa drvela po lepi avtomobilski cesti, nato tako sredi Anglije. Za nami so ostajala mesta, mesta, farne, zeleni travniki, na katerih so se tu pa tam pasle črede ovac. Po tri urni vožnji smo dospeli v Stratford. Pokrajina je tam čudovito lepa, mesto samo imenitno lego ob reki Avon in je zato ne samo zgodovinsko važno, pač pa tudi znano po svoji naravni lepoti.

Zgodovina Stratforda sega zelo daleč, ko je mesto bilo še majhna rečna kolonija, zasedena od Saxoncev in Rimljanov. Za tem je postal pomembno »kržišče« in tržišče za vsjo okolico in v srednjem veku se je njegov razvoj še pospešil. Tako da je leta 1553 dobilo naziv mesta in je ohranilo svojo avtonomijo do danes. Stratford imena približno 15.000 prebivalcev in je še vedno važno tržišče za poljedelske pridelke in živinorejo. V zadnjem času so se v njem razvile tudi manjše industrije, kot n. pr. pivovarne, tovarne konserviranih jedil in aluminijastih izdelkov.

Graditev mesta ni pokvarila naravne lepote ob brezovi mirnega Avona; krasni vrtovi so tu nepospošno naravno lepoto še dvignili. Kameniti most »Clop-ton Bridge«, zgrajen v 16. stoletju, je vedno njegova reka. Iz sredine enega izmed cvetličnih vrtov (v Bancroft Gardens), ki se razprostirajo ob brezovih, se drga Shakespeareov spomenik. Če ste in imena ulic, ki se skoro niso spremenile od srednjega veka do danes, obujajo preteklost. Se vedno stoje številne neporusene hiše iz dobe Elizabete in Jakob I. poleg drugih iz še starijše dobe. Glavna ulica v mestu se

razlikuje od vseh ostalih predvsem po tem, da so na njej vrsto druga za drugo same trgovne, zato jo tudi imenujemo trgovska ulica.

V SHAKESPEAROV ROJSTNI MESTU  
 Poleg vsega tega je Stratford postal nekakšna Meka za tiste turiste, ki se predvsem zanimajo za življenjsko pot velikega pesnika njegove družine in ki radi prisostvujejo Shakespeareovemu festivalu, ki se prireja letno v novem gledališču »Memorial Theatre«. Skoro v sredini mesta stoji pesnikova rojstna hiša značilne arhitektonske strukture iz elizabetske dobe. Čeprav je bila zadnji čas obnovljena, je v bistvu ostala nespremenjena. Notranji prostori so opremljeni v malomeščanskem slogu taktarne dobe. Dnevna soba je zanimiva. Stene in tramovi na stropu odkrivajo odlično kakovost angleškega hrastovega lesa. Kaminet ali ognjišče je kamenito in prav tako originalen je kaminet pod okrog ognjišča. Soba, v kateri se je pesnik rodil, je majhna, z nizkim stropom in tudi v njej je nenavadno ognjišče iz kamna in opeke. Tu je tudi majhno okno kjer so vklešana imena Sira Waltera Scotta in Thomasa Carlyla, ki sta si prišla ogledat hišo, še preden je ta prešla v leto 1847 pod zaščito »Birthplace Trusta«. Za hišo je znameniti Shakespeareov vrt, kjer so nasajena vsa drevesa, rastline in cvetje, ki jih je pesnik imenoval v svojih delih. Vse je last muzeja in hiša sama je muzej v katerem so vsi dokumenti in spomini, ki so bili nekaj pesnikova lastnina. Vsakdo, ki si hoče ogledati hišo mora plačati vstopnino dveh šilingov in pol, kar pa ni v Angliji nič nenavadnega.

Gledališče »Shakespeare Memorial Theatre« je bilo svečano odprto leta 1932. Zgrajeno je na istem mestu, kjer se je prej dvigalo staro gledališče, ki ga je bil uničil požar. Beli labodje plavajo po reki in se mirno sprehajajo mimo nove gledališke zgradbe, ki se

odlikuje po svojih preprostih oblikah. Zunanji zidovi so iz belodrežne opeke, medtem ko je notranjost vsa tapetirana s temno rdečim baržunom. Mar-mornato okroglo stopnišče vodi v ložo in galerijske prostore. Po stenah vise slike najboljših angleških igralcev, ki igrajo Shakespeara dela. Vsak sedej ima avtomat, v katerega vržeš šest peninj in si nato vzameš daljnogled. Gledalec se tako nudi vse potrebno, da lahko najudobneje prisostvujejo predstavam. Festival privabi letno številno publiko iz raznih držav. Tistemu, ki je količjak doma v gledališki umetnosti, bo ena sama stradfordaska predstava ostala dolgo v spominu. Tisti dan smo poslušali Hamleta. To dramo sem videla že prej na naših odrih, a Hamleta v gledališču »Shakespeare Memorial Theatre« ne bom nikoli pozabila. Res, nihče drugi ne more tako izrazito podati Shakespeareovih oseb kot samo Angleži. Z neverjetno preprostostjo in z občutkom popolne doživeltivosti so nam angleški igralci prikazali najbolje podano dramo, kar smo si jih lahko predstavljali.

**TU SO SE ZBIRALI KRIZARI**  
 Stratford upon Avon ni samo literarno zgodovinsko važno ampak tudi pomemben po glem zgodovinskem dejstvu, da so se v tem mestu zbirali prostovoljci za križarske vojne. To je bilo še v davnem XIII. stoletju. Leta 1269 so v ta namen zgradili skupino poslopj, v katerih je bil glavni sedež križarjev. Še danes stoje te zgradbe in si v njih lahko ogledamo nekaj belih obrisov raznih slik iz zgodnjega srednjega veka zlasti na stropu kapele »Bratovščine svetega križa«, ki je sestavni del teh zgradb. Ostala poslopja so spremenjena v šolske prostore. V nekdanjo veliko dvorano »Gildhall«, v kateri je še Shakespeareov gled predstave, ki so jih uprizarjale različne igralске skupine potujočega gledališča, so vselili pedagoško šolo.

**AUTOMOTOR**  
 IMPORT - EXPORT  
 PREDSTAVNIŠTVO za nadomestne dele italijanskih, nemških, angleških in ameriških avtomobilov ter nadomestnih delov za DIESEL motorje, pumpe, injektorje ter traktorje  
 TRIESTE-TRST, Via Udine 15  
 TELEFON 30-157 - 30-198

**HOTEL IN RESTAVRAČIJA FURLAN**  
 REPENTABOR  
 TEL. 21-360  
 Domača kuhinja in pristna vina — Cene ugodne.

**OSTUNI - MOTO**  
 TRST, UL. MACCHIAVELLI 28  
 Telefon 37-286  
 Ekskluzivni zastopnik za motorna kolesa DUCATI, A

# TRŽNI PREGLED

# Vestnik KMEČKE ZVEZE

## Italijanski trg

Na italijanskem trgu s kmetijskimi pridelki so cene pšenice ustaljene; trg ni razgiban. Za koruzo sta ponudba in povpraševanje uravnovasena kljub precejšnemu uvozu iz inozemstva. Cene ržja se niso izpremenile. Tudi vinske cene so ostale pri doseženih kvotacijah; za vina iz Južne Italije je najmanjše zanimanje. Ključna živina gre dobro od rok zaradi manjše ponudbe, ker razpoložljivi živinorejci v zeleno krmno. Kljub konkurenci uvozne živine so cene krepke. Prašiči se prodajajo dobro. Masto se je podražilo za 15-30 lir pri kravi večjih nakupov grostov. Trg s sadjem in zelenjavom se razvija normalno. Potrošnja žlmon je precejšnja. Suho sadje, po katerem ni bilo v zadnjih časih posebnega povpraševanja, se je podražilo zaradi večjega zanimanja za nj.

TRST. Na mednarodnem trgu so se cene dvignile zaradi večjega povpraševanja. Navajamo cene kakava na viru proizvodnje v šilingih za 50 kg cif. italijanska pristanišča: Accra good 290 proti vkrcaju od maja-julija do junija avgusta; id. 291 1/2 proti vkrcaju od julija-septembra; id. 282 1/2 proti vkrcaju v novembur-januarju; id. že vkracano blago 291-3; Lagos good kvotirna 2/6 šilinga ceneje kot vrsta Accra.

**SLADKOR**  
TRST. Mednarodni trg je malo razgiban; cene popuščajo. Francoski sladkor »fine granulé« v papirnatih vrečah kvotirna 59 lir kg Eco Ventimiglia proti takojšnji pošiljavi. Angleški sladkor »fine granulé« v vrečah iz trste 38/5 funta šterlinga za tono cif. Trst proti takojšnemu vkrcaju; id. »SMX« 37/15 pod istimi pogoji. Belgijski sladkor »fine granulé« v vrečah iz trste proti takojšnemu vkrcaju 491 belgijskih frankov za sto cif. Trst-Benčke; id. navadnega zna 496 pod istimi pogoji. Češkoslovaški sladkor srednjega zrna v vrečah iz jute 63 lir kg Eco Tribiz proti takojšnji pošiljavi. Mehški rafiniran sladkor v bombazastih vrečah 90 dolarjev za tono cif. Italijanska pristanišča se vkracno blago. Mehški in kubanski sladkor 90 dol. pod istimi pogoji proti vkrcaju v Juliju - avgustu-septembru.

**POPER**  
TRST. Na trgu s poprom prevladuje ponudba; cene so šibke. Vrsta Sararak special črni London quality kvotirna 190 šilingov za cwt. cif. Trst proti vkrcaju v maju; Sararak special Asta 200; Sararak beli 325; Lampong special garbled 182/6; Malabar garbled 212/6; Tellicherry garbled 214/6; Tellicherry »extra bold« 217/6.

**ZITARICE**  
VERONA. Mehka pšenica fina 6450-6500 lir stot, srednje vrste 6350-6400; inozemski oves 4500-4600; inozemski rž 3800-3900; inozemski ječmen 4100-4200; koruza marano 5000-5050; inozemski koruza 4400-4450; moka tipa »0« iz trde pšenice 8500-8800; moka iz mehke pšenice tipa »00« 8200-8700, tipa »0« 7800 do 8400, tipa »1« 7400-7700, tipa »2« 7200 do 7300; pšenični otroci 3400-3500; koruza na moka extra 6000-6200, fina 5500-5700, srednje vrste 5100-5200.

VERCELLI. Neoluščeni riž: Pierrtot 5400-5700 lir stot; Balillone 5700-5900; Roncarolo 5400-5600; Allorio 5500-5800; Ardizzone 5600-5800; G. Rossi 6000 6300; Maratelli 6100-6300; Rizzotto 6100-6400; Razza 77 6000-6300; R. B. 6600-7000; Scasia 6200-6500; Arborio 6700-7300.

Oluščeni riž: navaden 9800-10.200; Pierrtot 9900-10.100; Balillone 9800-10.200; Ardizzone 9700-10.100; Maratelli 11.000-11.300; Rizzotto 11-11.300; Razza 77 11.700 12.000; Arborio 13.500-14.000.

**ZIVINA**  
LUGO. Zivina za rejo: krave 320-415 tisoč lir par; krave s teletom 450-600 tisoč par; volji 420-550.000 par; junci in junice 2-3 leta stari 330-350.000 par; breje krave prvesnice 180-200.000 lir glava; telice 2 stota težke 80-85.000 glava; molzne krave 120-200.000 glava.

Klavna živina: volji 6 stotov težki I. 290-340 lir kg, II. 250-280; krave 6 stotov težke I. 275-335, II. 240-270; junci 5 stotov težki I. 320-380, II. 280-320; teletki I. 460, II. 350-430. Prašički za rejo do 25 kg 510-550, nad 25 kg 470-510; suhi prašiči 370-440; prašiči za rejo 100 do 150 kg 310-320, nad 150 kg 320-335. Vprežni konji 100-130.000 lir glava; konji za zokol I. 250-260, II. 200-220; žrebeta za zokol 430-450; vprežni mezgi 60-70.000 glava; mezgi za zokol I. 180 do 200, II. 140-150; vprežni osli 40 do 50.000 glava; osli za zokol I. 150-160, II. 120-140. Oves 215-240; jagnjeta 440 do 450 lir.

**KRMA**  
MANTOVA. Seno majske košnje za travnika 2200-2300 lir stot; seno II. košnje 2100-2200; seno III. košnje 2000 do 2100; detelja I. košnje 1900-2000, II. košnje 1800-1900; zelena trava 325-375; pšenična slama stlačena 950-1000; kombinirana krma za molzne krave 5250-5350, id. za pitanje prašičev 5350-5450; koruzne pogače 4650-4750 lir stot.

**PERUTNINA**  
MILAN. Zivi piščanci extra 850-900 lir kg, I. 750-800; zaklani piščanci 900-1100; maščurški zmružjeni piščanci 450-500; žive kokoši 600-630; zaklane 800-900; inozemske kokoši zaklane v Italiji 600 do 680; inozemske zmružjene kokoši 450 do 570; zaklane pegatke 1000-1100; zivi golobi I. 850, zaklani 1000-1050; inozemske zmružjene ptice 450-550; žive race 430, zaklane 400-500; zivi zaici 460, race 430, zaklane 400-500; zivi brez kože 580 do 700; danski zmružjeni zaici 680 lir.

**MELCN IZDELKI**  
MILAN. Maslo iz smetane 670 lir kg; čajno maslo 720; sir grana proizv. 1957 780-830, proizv. 1958 660-720, 1-30 dni star 500-520, 30-60 dni star 520-530; sbrinz 1 mesec star 470-510, 3 mesece star 560-590; emmenthal svež 500-520, 3 mesece star 550-580; provolone svež 480-510, postan 530-550; gorgonzola svež 230-250, postan 420-450; italico svež 390 do 410, postan 450-460; taleggio in kvartiro svež 310-330, postan 410-430; cressenza svež 300-320, postan 390-400.

**OLJE**  
FIRENZE. Olivno olje extra do 1% 650-690 lir kg, do 1.50% 620-650, do 2.50 620-630, 570-620, do 4% 540-570; dvakrat rafinirano tipo »A« 515-520, tipa »B« 460-475; prvostvno semensko olje 350 do 355; olje iz zemeljskih lešnikov 385 do 395.

**VINO**  
MILAN. Piemonte črno 10-11 stop, 570-600 lir stop/stot; Barbera 12-13 stop, 680-700; moškati 13.300-14.000 stop; Oltrero po pavese 10-11 stop, 570-600 lir stop/stot; Mantovano črno 9-10 stop, 470-500; Valpolicella in Bardolino 10.5-11.5 stop, 560-580; Soave belo 11-11.5 stop, 590 do 610; Raboso 10-11 stop, 450-470; Romagna belo 9-10 stop, 440-460; črno 9-10 stop, 440-460; Chianti Toscana 12 stop, 360 lir pletenica; toskansko navadno 10-11 stop, 480-500 lir stop/stot; Marche belo 10-11 stop, 450-470, črno 10-11 stop, 450-470; Squinzano 13-14 stop, 440-460; Marsala navadno 12.500 stop; Vermut v sodih 14.500 lir stot, v enolitriških steklenicah 220-240 s steklenico.

**KONSERVIRANA ZIVILA**  
MILAN. Dvakrat koncentrirana paradižnikova meza v skatlah 5 in 10 kg 110-115 lir kg, v skatlah 1/2 kg 130-135. Trikrat koncentrirana paradižnikova meza v skatlah 5 in 10 kg 125-130, v skatlah 1/2 kg 145-150, v tabah 200 g 40-50 lir tuba; olupljeni paradižniki v skatlah 1200 g 120-125 lir skatla, v skatlah 0.5 kg 180-200; mlad fižol v skatlah 0.5 kg 200-220; gobice v kislu 1660-1700; čebulice v kislu 200-245; tunina v olju 700-730; skuše v olju 450-480; sardine v olju v skatlah 200 g; iz Maroka 65-70; iz Portugalske 70-75. Marmelada iz sliv in jabolk v skatlah 5 in 10 kg 220-240, v skatlah 1/2 kg 240-280; marmelada iz jabolk in sliv v sodih 170-180 lir kg.

**ZELJENJAVA IN SADIJE**  
MILAN. Suhi česen 50-70 lir kg; karcofi 6-26; korenje novo 70-80; bela čebula 30-35; rdeča čebula 38-40; fižol v strošju 250-350; cikorkija 40-70; krompir Majestic 20-25; nov krompir iz Neaplja 40; grah iz Emilije 70-100; paradižniki iz Sicilije 170-200; peteršilj 60 do 80; zelena 120-130; špinaca 30-40; bučice 50-60.

Česnjeje navadne 100-150; gozdne jagode iz Neaplja 400-600; debelejšje jagode Ferrara 120-180; pomaranče 60 do 150; jabolka navadna 25-30, Delicious 80-85, Morgenduft I. 60-70; hruške 140 do 150; nespelje navadne 40-60; limone I. 80-90.

**KOZE**  
FERRARA. Surove kože: krave in volji nad 40 kg 260 lir kg, do 40 kg 320; teleta 3-6 kg 1050, 6-8 kg 880, 8-14 kg 740; žrebčeta do 12 kg 800; konji nad 12 kg 300; kozlički 250; jagnjeta 250.

**GRADBENI MATERIAL**  
PIACENZA. Rečni pesek 400 lir kub. meter; debelejši pesek 600; gramoz opran in prečiščen 600; opeka 10.000 lir 1000 komadov; štiripredkati votlihi 8 tisoč; dovedopretaki votlihi 7000; strošniki marsejskega tipa 25.000; navadni strešniki 17.000.

**MED**  
ROVIGO. Naravni med 330-350 lir kg.

**VEČE**  
ROVIGO. Vreče iz jute 120x70 cm 800 do 830 g težke 280-290 lir kg, 700-730 g in 450-480 g 280-290 lir kg; vreče za krompir 300-330 g 290-300; rabljene vreče za krompir 120-125 lir vreča; rabljene vreče za otrobe 100-110 lir vreča; vreče za umetna gnojila 120x70 cm 470 do 475 g 280-290 lir kg ali 145-148 lir vreča; papirnatne vreče 50x100 50-55 lir, večjega formata 55-60 lir.

## Uspela živinska razstava

V nedeljo, 17. t. m. je bila v Dolini druga razstava goveje živine. V organizacijskem smislu je bila razstava dobra in precej obiskana. Pogrešali smo nagovor v domačem slovenskem jeziku, ki je jezik razstavljalcev, in tablice, ki so določale kategorijo živine so bile tudi samo v italijansčini. Razstavišnji prostor je bil popolnoma zaseden. O tem lahko samo rečemo, da je bil sam prostor boljši v Bazovici, ker je bila tam živina falo bolj zavarošana pred sočnimi žarki.

Razstavljen živali je bila dobro rejena, rekli bi, da se preveč, če upoštevamo, da rejenost nam lahko prekrije marsikatero telesno napako. Vidno je bilo vsakomur, da na zunanost živine močno vplivajo pretežno hlevska oskrba in dodatki. Če primerjamo živali, ki smo jih videli v Dolini s tistimi, ki so bile pripeljane v Bazovico, lahko rečemo, da se ločijo že na prvi pogled po načinu vzreje.

V obeh primerih smo imeli priložnost videti zelo lepe živali z dobro izraženimi pasemskimi značilnostmi in z dobrimi proizvodnimi lastnostmi. Na obeh razstavah so naši živinorejci pokazali svoje sposobnosti. Ne smemo pozabiti, da naša živina živi v slabem okolju in da nas je lansko leto prizadela huda suša. Če upoštevamo tudi to dejstvo, se nam pokaže v še jasnjejši obliki vse prizadevanje, ki so ga živinorejci vložili zato, da ohranijo na zadovoljivi višini svojo živino.

Zdravje živine je zelo važna zadeva. Po izjavah dr. Perca smo izvedeli, da je na področju približno 12% jetičnih živali. Vzroke te bolezni moramo verjetno iskati v prvi vrsti v slabih hlevih in v krmu.

Moderni živinorejci se danes usmerja vse bolj in bolj na naravno vzrejo. Posebno poglavje pri tem načinu vzreje predstavljajo odprtih hlevi, o katerih je dr. Perco spregovoril v kratkih in jasnih besedah. Vprašanje odprtih hlevov je važna zadeva, o kateri je vredno razmišljati. Tudi na našem področju bi bilo možno postaviti vsaj nekaj odprtih hlevov za poskus. Upajmo, da pride prej ali slej do

ustanovitve poskusnega posestva in da na tem posestvu postavijo tudi odprt hlev.

Pri odprtih hlevih ohrani živina krepko zdravje in je mnogo bolj odporna proti raznim »ezljivim boleznim. Poleg tega se občutno zmanjšajo stroški za delo. Mlečnost krav pri vzreji v odprtih hlevih ne kaže občutnega padca, temveč pogosto naraste mlečnost v zimski dobi naraste potrošnja krmil.

Ob koncu razstave so prečitali imena kmetovalcev, katerih krave so bile nagrajene. Razdeljenih je bilo 34 nagrad v skupnem znesku 120.000 lir. Na razstavi v Dolini je sodelovalo 125 lastnikov z 218 govedi, v Bazovici pa 141 z 281 glavami živine.

Prihodnje leto bo živinska razstava v neki drugi občini, vendar za zdaj še ni znano, za katero občino se bodo odločili.

Kmetijski inšpektorat je načel zelo dobro in hvalešno pot, upajmo da bodo organizatorji odstranili dokončno tudi vse predpogoje glede uporabe obeh jezikov na takih manifestacijah, kjer sodelujejo izključno slovenski kmetje.

Z uvedbo živinskih razstav je kmetijsko nadzorništvo stopilo na pravo pot, ki pelje do napredka v živinoreji na Tržaškem. Pomoč pa odkrito, da ne razumemo zakaj se tako plaši našega jezika in tako po nepotrebnem vzbuja nevoljo med našimi kmetovalci. V primerih, kjer gre za razstave ali druge podobne prireditve, na katerih sodelujejo sami slovenski kmetje, bi morali dati prvo mesto jeziku domačega ljudstva!

**Kmet in vrtnar konec maja**  
Na travnikih: Nemogoče je določiti pravi čas za košnjo vseh travnikov. Vsak gospodar se je treba odločiti za košnjo, ko je večina trav v cvetju. V tej dobi pokosimo največje količine izdatne krmne. Če zavlačujemo košnjo, bomo pridobili le manj vredno seno. Kakovost sena je tudi odvisna od sušenja. Seno

moramo posušiti in spraviti v čim krajšem času, sicer zgubimo letošnja krmna letina je dobra, skrbeti moramo le, da jo bomo ob pravem času spravili.

**Na njivi:** Okopavanje posevkov je zelo važen opravek. Ni vseeno, kako je okopavanje izvršeno. Če njivo samo popraskamo, bodo uspehi našega dela zelo slabi. Sečiči moramo najmanj 5-6 cm globoko. S tem zračimo zemljo in napravimo na površini rahlo plast (pozemljino), ki prepreči izhlapevanje vlage. Če so posevki slabo razviti, jim bo koristilo gnojenje z nitrati. Okopavanje je posebno koristno za krompir, pesu in druge okopavine.

**V vinogradu:** Čiščenje trt je zelo važna opravilo. Pri tem delu čistimo vse poganjke, ki rastejo iz starega lesa, ker ti niso rodni in črpaajo hrano, ki jo potrebujejo za svoj nemoten razvoj. Mladih trt ne smemo preobremeniti z zarodom, ampak moramo žrtvovati nekaj grozdičkov zato, da se ne bo trta razvijala pravilno in da se ne bo prehitro izčrpal. Če opazimo, da so nekatere trte okužene po virusih očistimo najprej zdrave trte in šele nato se lotimo bolnih trt. V nasprotnem primeru bomo sami širili bolezen z bolnih na zdrave trte. Skropiti moramo trte z Azolom ali DDT, čim se pojavijo metulji grozdnega molja. To škropljenje ponovimo.

**Na sadnem drevju:** Odstranjevati moramo neplodne vodne poganjke, preden olesenijo in izvršijo zeleno obrezovanje sadnih dreves. Skropiti moramo vsak teden česnje in hruške z arzenatom, katerega dodamo bo-diški brozi. S tem zatiramo glivične bolezni in razne škodljivce. V tem času opažamo napade listnih uš; te zatiramo z nikotinskim izvlečkom ali z DDT ali z drugimi sredstvi. Listne uš so zelo nevarne ker se naselijo na rastne vršičke in zavirajo celotno rastlino pri rasti. Poleg tega raznažajo listne uš razne vinske bolezni.

**V vrtu:** Pripravljamo zemljo za saditev solate, zelene in še drugih zelenjadnic. Pridno okopavamo in zalivamo posevke. Zatiramo bramorja.

## SEST MILIJONOV FORDOVIH VOZIL NA LETO

Predstavnik ameriške tovarne Ford Motor Co. je izjavil, da bo proizvodnja te tovarne letos dosegla 6 milijonov vozil, to je 30% več kakor lansko leto. Proizvodnja bo nastala za 1.300.000 vozil; od tega bodo izdelali 1.200.000 ameriških družinskih vozil.

Obveščamo vse dvolastnike, nameravajo sekati drva v sezoni 1959-60, da poteče rok za vlaganje tozadevnih prošnje od junija tega leta. Pozivamo vsi prizadete, da vložijo pravočasne prošnje za sečnjo, ker se pranje, zložene po predpisanim roku, ne bodo upoštevale. Za vsi obvestila naj se vsak posameznik zgleda v uradih Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov v Ulici Geppa 9 - pt. v Trstu.

**MEHANIZACIJA KMETIJSTVA V FRANCIJI IN DRUGO**  
V zadnjem času si posebno Francozi prizadevajo, da bi kmetijstvo vpeljali čimveč strojev. Lete 1946 so imeli na Francoskem 46.000 kmečkih traktorjev, ob začetku letošnjega leta pa je 625.000. Stevilo kombiniranih kosilnic in mlatilnic je leto 1942 doseglo 10.150, danes jih imajo francoski kmetje 42.000. Glede tega so Francozi med prvimi v Evropi; Angležji jih imajo na primer 34.000 in v Zahodni Nemčiji 30.000. Toda Evropi zdaleč zaostaja za Združenimi ameriškim državami, kjer imajo 1 milijon teh strojev, pa tudi za Kanado (120.000) in po vsej verjetnosti tudi za Sovjetsko zvezo. V Franciji pride en traktor na 52 hektarov obdelane zemlje, v Veliki Britaniji na 41 ha, v Zahodni Nemčiji na 20 ha, v Italiji pa en traktor na 101 ha obdelovalne zemlje.

**SEST MILIJONOV FORDOVIH VOZIL NA LETO**  
ZIL NA LETO. Predstavnik ameriške tovarne Ford Motor Co. je izjavil, da bo proizvodnja te tovarne letos dosegla 6 milijonov vozil, to je 30% več kakor lansko leto. Proizvodnja bo nastala za 1.300.000 vozil; od tega bodo izdelali 1.200.000 ameriških družinskih vozil.

**Nogavice na debelo in na drobno**  
**Simeoni**  
OPONE, Narodna ul. 24. tel. 21-589  
Nogavice za ženske od lir 125 naprej  
Nogavice za moške od lir 85 naprej  
Popolna izbira tkanin s skrajno konkurenčno ceno.

**URARNA IN ZLATARNA**  
**Miholj Karel - TRST**  
Campo S. Giacomo 3 - tel. 83-881  
Ure najboljših znamk, velika izbira slatkih ukrasov za vse prilike

**S. A. F. E. M.**  
Società Adriatica Ferramenta e Metalli  
TRIESTE - Via G. Marconi, 22 - Tel. 35-741 - 44  
Trgovina: železo, pločevina, cevi, izdelki iz valjane žice, izdelki iz svina, cina (kositra) in cinka.  
Industrija: cevi iz svina.  
Zastopstvo: ACCIAIERIE E FERRIERE LOMBARDE FALCK - MILANO: železni izdelki in kovinski materiali vseh vrst.  
TVRDKA FERDINANDO ZOPPAS & FIGLI, Conegliano Veneto: štedilniki, peči, hladilniki.

**Transadria** a. d.  
IMPORT - EXPORT  
vseh vrst lesa, trdih goriv in strojeva za lesno industrijo  
TRST - Sedež: ul. Cicerone 8/II - Telefon: ul. Cicerone 80914

**„Trans - Trieste“**  
S. a. r. l.  
TRIESTE-TRST V. Donata 3 - Tel. 38-827 31-906 95-880  
UVAŽA: vse lesne sortmane in produkte godzne industrije  
IZVAŽA: vse proizvode FIATOVE avtomobilske industrije in rezervne dele. - Vse vrste gum tvornice CEAT in vse produkte najvažnejših italijanskih industrij.

**Ribarič Ivan**  
UVOZ • IZVOZ  
VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV  
TRST  
ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502  
ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

**KMEČKA BANKA**  
R. Z. Z. O. J.  
GORICA  
Ulica Morelli 14 - Telefon 22-06  
Banka pooblaščen za posle v zunanjih trgovini  
Ustanovljena leta 1909

## MEDNARODNA TRŽIŠČA

	CHICAGO	NEW YORK	LONDON	SANTOS
Pšenica (stot. dol. za bušel) . . . . .	29.4	29.9	23.7	493.
Koruza (stot. dol. za bušel) . . . . .	11.5	11.5	23.4	425.
	20.5	20.5	237 1/2	425
Baker (stot. dol. za funt) . . . . .	194 3/4	194 3/4	237 1/2	425
Cin (stot. dol. za funt) . . . . .	189.	189.	234.	425
Svinec (stot. dol. za funt) . . . . .	188 1/4	188 1/4	234.	425
Cink (stot. dol. za funt) . . . . .	125.	125.	74 1/2	72 1/4
Aluminij (stot. dol. za funt) . . . . .	26.80	26.80	74 1/2	72 1/4
Nikelj (stot. dol. za funt) . . . . .	74.	74.	70 3/4	71 3/8
Bombaž (stot. dol. za funt) . . . . .	36.10	36.25	74 1/2	72 1/4
Zrno srebrno (dol. za steklenico) . . . . .	240.	245.	74 1/2	72 1/4
Kava (stot. dol. za funt Santos 4) . . . . .	37.50	37.50		

Vzbujta pozornost ponovna okrepitve cene elektrolitičnega bakra pa tudi utrditev cen drugih barvnatih kovin. Po močnem vzponu je kavečuk nekoliko popustil, medtem ko se je cena sladkorja popravila.

**ZITARICE**  
V Chicagu je cena pšenice v tednu do 15. maja popustila od 191 na 183 1/2 proti izročitvi v maju, medtem ko je cena koruze v istem času napredovala od 124 1/2 na 126 5/8 stotinke dolarja za bušel. Težave z razpečevanjem pšenice so vedno večje. Amerika ne ve kam z njo. Eisenhower napoveduje v svoji poslanici Kongresu pravi polom, ako se ne najde pot, da bi se preprečilo kopičenje s pšenico. V ta namen zahteva predsednik preustrojitev zakonodaje, da bi država lahko zboljšala program svojih podpor in nadzorstva nad zalogami, ki se ne smejo več kopičiti.

**SLADKOR, KAVA, KAKAO**  
V New Yorku je cena sladkorja v tednu do 15. maja napredovala od 2.91 na 2.92 stotnik dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. Kava je v pogodbi »A« na newyorkski borzi popustila od 46,37 na 45,65 stotink dolarja za funt. Sovetska zveza je obnovila svojo ponudbo, da bi kupila velike količine brazilске kave v zameno za sovjetske proizvode. Sovjetski poslanik v Washingtonu je izjavil, da gre za nakup 30.000 ton kave. Brazilski poslanik v Londonu je vprašal svoje vladno za pooblastilo, da se o tej zadevi lahko znebi pogajati s sovjetskim pooblaščenem v Londonu. Kakao je popustil od 34,80 na 34,35 stotnik dolarja za funt. V Braziliji je bila letina dobra, saj je vrgla okoli 3 milijone vrec v državi Bahia. FAO ceni svetovni pridelok 1958/59 na 855.000 ton, to je 80.000 ton več kakor so cenili pridelok v sezoni 1957/58.

**VLAKNA**  
V New Yorku je cena bombaža v tednu do 15. maja popustila od 36,35 na 36,25 stotinke dolarja za funt. Združene ameriške države skušajo z višanjem izvoznih nagrad pospešiti izvoz bombaža. Volna je ostala po večdnevem nihanju neizpremenjena pri 123 stotinkah dolarja za funt (suint), proti takojšnji izročitvi. V Londonu je cena česane volne 64 s B popustila od 101 1/2 na 99 peninjev za funt proti izročitvi v maju. V Roubaixu (Francija) je cena popustila od 1295 na 1270 frankov za kilogram.

**VEČJE ZITNE POVRŠINE NA NORVEŠKEM**  
Na Norveškem posejajo danes za 40% večje površine s pšenico kakor pred desetimi leti. Zitne površine dosežajo zdaj okoli 500.000 akrov (aker meri 40,45 ara).

**PREDOG ZA OPRAVO BREZPOSELNIŠTVA**  
Banca d'Italia izplačuje donarji ki je potreben za zvišanje plač, v obliki posojil, ki so jim morajo povrniti. Na ta način so svedeli obisk denarnja na poveča, kar pa bi bilo potrebno za nakup v trgovinskih zadevanega blaga, ki ostra proizvodnja in povečava brezposelnosti. Zato je potrebno, da se za zvišanje plač izdani denar ne vrnita v banko, temveč da ostane v obtočju.

**INTEREUROPA**  
mednarodna specijala in transport  
Glavna direkcija Koper tel. 141; 184 telex 03-176  
Brzovaj: Intereuropa Koper, Tek. rač. 600-31 - 134 Jugobanka Ljubljana  
Direkcije: B